

MATERIAŁY EDUKACYJNE * LOGOPEDIA DZIECIĘCA

+247 TECHNIK I ĆWICZEŃ LOGOPEDYCZNYCH DLA DZIECI

Gotowe techniki, ćwiczenia i karty pracy

Materiały do pracy nad mową, językiem, świadomością fonologiczną, uwagą słuchową i komunikacją - zebrane w gotowe do użycia karty ćwiczeń dla terapeutów i rodziców.

MAPALOGO

Spis treści

Część I. ARTYKU LACJA	13
1. Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w nagłosie	14
2. Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w śródgłosie	15
3. Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w wygłosie	16
4. Głoski SZ, Ż, CZ, DŻ w zdaniach	17
5. Rymowanka i wierszyk logopedyczny na SZ, Ż, CZ, DŻ	18
6. Gra dydaktyczna utrwalająca głoski SZ, Ż, CZ, DŻ	19
7. Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek SZ, Ż, CZ, DŻ	20
8. Wymowa S, Z, C, DZ w nagłosie	21
9. Wymowa S, Z, C, DZ w śródgłosie	22
10. Wymowa S, Z, C, DZ w wygłosie	23
11. Głoski S, Z, C, DZ w zdaniach	24
12. Rymowanka i wierszyk logopedyczny na S, Z, C, DZ	25
13. Gra dydaktyczna utrwalająca głoski S, Z, C, DZ	26
14. Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek S, Z, C, DZ	27
15. Wymowa Ś, Ż, Ć, DŻ w nagłosie	28
16. Wymowa Ś, Ż, Ć, DŻ w śródgłosie	29
17. Wymowa Ś, Ż, Ć, DŻ w wygłosie	30
18. Głoski Ś, Ż, Ć, DŻ w zdaniach	31
19. Rymowanka i wierszyk logopedyczny na Ś, Ż, Ć, DŻ	32
20. Gra dydaktyczna utrwalająca głoski Ś, Ż, Ć, DŻ	33
21. Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek Ś, Ż, Ć, DŻ	34
22. Wymowa R w nagłosie	35

23.	Wymowa R w śródgłosie	36
24.	Wymowa R w wygłosie	37
25.	Głoski R w zdaniach	38
26.	Rymowanka i wierszyk logopedyczny na R	39
27.	Gra dydaktyczna utrwalająca głoski R	40
28.	Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek R	41
29.	Wymowa L w nagłosie	42
30.	Wymowa L w śródgłosie	43
31.	Wymowa L w wygłosie	44
32.	Głoski L w zdaniach	45
33.	Rymowanka i wierszyk logopedyczny na L	46
34.	Gra dydaktyczna utrwalająca głoski L	47
35.	Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek L	48
36.	Wymowa K, G, H, CH w nagłosie	49
37.	Wymowa K, G, H, CH w śródgłosie	50
38.	Wymowa K, G, H, CH w wygłosie	51
39.	Głoski K, G, H, CH w zdaniach	52
40.	Rymowanka i wierszyk logopedyczny na K, G, H, CH	53
41.	Gra dydaktyczna utrwalająca głoski K, G, H, CH	54
42.	Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek K, G, H, CH	55
43.	Wymowa B, P, M, W, F w nagłosie	56
44.	Wymowa B, P, M, W, F w śródgłosie	57
45.	Wymowa B, P, M, W, F w wygłosie	58
46.	Głoski B, P, M, W, F w zdaniach	59
47.	Rymowanka i wierszyk logopedyczny na B, P, M, W, F	60
48.	Gra dydaktyczna utrwalająca głoski B, P, M, W, F	61

49.	Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek B, P, M, W, F	62
50.	Wymowa T-D, K-G, P-B w nagłosie	63
51.	Wymowa T-D, K-G, P-B w śródgłosie	64
52.	Wymowa T-D, K-G, P-B w wygłosie	65
53.	Głoski T-D, K-G, P-B w zdaniach	66
54.	Rymowanka i wierszyk logopedyczny na T-D, K-G, P-B	67
55.	Gra dydaktyczna utrwalająca głoski T-D, K-G, P-B	68
56.	Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek T-D, K-G, P-B	69
57.	Masaż logopedyczny narządów artykulacyjnych	70
58.	Ćwiczenia oddechowe - dmuchanie na wiatraczek	71
59.	Gimnastyka buzi i języka przed lustrem	72
60.	Automatyzacja głosek w swobodnej mowie	73
Część II. JĘZYK I GRAMATYKA		74
1.	Kategoryzacja przedmiotów	75
2.	Synonimy - szukamy podobnych słów	76
3.	Antonimy - przeciwieństwa	77
4.	Budowanie zdań z rozsypanki wyrazowej	78
5.	Historyjka obrazkowa - opowiadanie sekwencji	79
6.	Uzupełnianie zdań brakującym słowem	80
7.	Liczba mnoga rzeczowników	81
8.	Przymyki przestrzenne - gdzie jest przedmiot	82
9.	Odmiana czasowników przez osoby	83
10.	Opisywanie obrazka - cechy przedmiotu	84
11.	Zadawanie pytań do obrazka	85
12.	Sekwencje czasowe - najpierw, potem, na końcu	86
13.	Definiowanie pojęć - co to jest?	87

14.	Rozumienie poleceń złożonych	88
15.	Tworzenie rodziny wyrazów	89
16.	Opowiadanie na podstawie jednego obrazka	90
17.	Skojarzenia słowne - łańcuch wyrazów	91
18.	Zaimki dzierżawcze - czyje to jest?	92
19.	Liczebniki porządkowe - kto jest pierwszy	93
20.	Tworzenie zdrobnień i zgrubień	94
21.	Historyjka "co by było, gdyby..."	95
22.	Porównywanie dwóch obrazków	96
23.	Czasowniki ruchu - nazywanie czynności	97
24.	Kolory i ich odcienie	98
25.	Nazywanie zawodów i czynności z nimi związanych	99
26.	Rozumienie żartów językowych i idiomów	100
27.	Streszczanie krótkiego tekstu	101
28.	Tworzenie pytań do wywiadu	102
29.	Nazywanie części ciała	103
30.	Opowiadanie o swoim dniu	104
31.	Rozpoznawanie emocji na podstawie kontekstu zdania	105
32.	Tworzenie zagadek opisowych	106
33.	Nazywanie przeciwności pogodowych i pór roku	107
34.	Formułowanie prośb i podziękowań	108
35.	Opis trasy - jak dojść do celu	109
36.	Rymowane skojarzenia słowne	110
37.	Nazywanie środków transportu i miejsc ich występowania	111
38.	Wyrażanie własnej opinii i jej uzasadnianie	112
39.	Nazywanie emocji na podstawie mimiki	113

40.	Tworzenie prostych porównań	114
41.	Nazywanie narzędzi i ich zastosowania	115
42.	Redagowanie krótkiej wiadomości pisemnej	116
Część III. ŚWIADOMOŚĆ FONOLOGICZNA		117
1.	Klaskanie sylab w imionach	118
2.	Liczenie sylab w słowach	119
3.	Wyszukiwanie rymów	120
4.	Wyodrębnianie pierwszej głoski w słowie	121
5.	Wyodrębnianie ostatniej głoski w słowie	122
6.	Głoskowanie krótkich słów - analiza głoskowa	123
7.	Synteza głoskowa - odgadywanie słowa z głosek	124
8.	Usuwanie pierwszej głoski ze słowa	125
9.	Zamiana głoski na inną - tworzenie nowych słów	126
10.	Liczenie słów w zdaniu	127
11.	Zabawa "czy słyszysz głoskę" - różnicowanie słuchowe	128
12.	Dzielenie zdania na wyrazy z klockami	129
13.	Rymowana zgadywanka słowna	130
14.	Sortowanie obrazków według liczby sylab	131
15.	Tworzenie własnych rymowanek	132
16.	Wyklaskiwanie rytmu zdania	133
17.	Rozpoznawanie długich i krótkich słów	134
18.	Gra w skojarzenia dźwiękowe - łańcuch głosek	135
19.	Karta pracy - łączenie obrazków z tą samą głoską początkową	136
20.	Segmentacja złożonych słów na sylaby i głoski	137
21.	Odróżnianie głosek podobnych brzmieniowo (opozycje fonologiczne)	138
22.	Zabawa w "detektywa głosek" - szukanie ukrytej głoski w otoczeniu	139

23.	Porównywanie liczby głosek w dwóch słowach	140
24.	Śpiewanie piosenek z podziałem na sylaby	141
25.	Zgadywanie słowa po pierwszej sylabie	142
26.	Karta pracy - kółko na każdą głoskę w słowie	143
27.	Rozpoznawanie liczby sylab w klaskaniu bez słów	144
28.	Wybieranie obrazka niepasującego pod względem głoski	145
29.	Tworzenie słów zaczynających się na wskazaną sylabę	146
30.	Odgadywanie zwierzęcia na podstawie głoskowania	147
31.	Wystukiwanie liczby głosek na bębieniu	148
32.	Rozpoznawanie zdań krótkich i długich	149
33.	Tworzenie słowa wspak (proste przypadki)	150
34.	Segregowanie obrazków na te z głoską dźwięczną i bezdźwięczną	151
35.	Zabawa w echo - powtarzanie sekwencji sylab	152
36.	Wyszukiwanie słów ukrytych w dłuższym wyrazie	153
37.	Klasyfikowanie słów według głoski w środku wyrazu	154
38.	Gra planszowa "sylabowy wyścig"	155
39.	Rozróżnianie sylaby otwartej i zamkniętej	156
40.	Zabawa w "psujemy słowo" - manipulacja głoskami dla zabawy	157
Część IV. UWAGA I PAMIĘĆ SŁUCHOWA		158
1.	Rozpoznawanie dźwięków otoczenia	159
2.	Lokalizacja źródła dźwięku	160
3.	Zapamiętywanie sekwencji dźwięków	161
4.	Wykonywanie poleceń jednoetapowych	162
5.	Wykonywanie poleceń dwuetapowych	163
6.	Gra w głuchy telefon	164
7.	Różnicowanie dźwięków cichych i głośnych	165

8.	Różnicowanie dźwięków wysokich i niskich	166
9.	Pamięciowa gra "co usłyszałem jako pierwsze"	167
10.	Odtwarzanie rytmu granego na instrumencie	168
11.	Reagowanie na umówiony sygnał dźwiękowy	169
12.	Zapamiętywanie listy zakupów	170
13.	Różnicowanie głosów znanych osób	171
14.	Wysłuchiwanie różnic między dwoma podobnymi dźwiękami	172
15.	Pamięciowe odtwarzanie krótkiej historyjki	173
16.	Gra w Bingo dźwiękowe	174
17.	Uważne słuchanie i wykrywanie błędu w opowiadaniu	175
18.	Rozpoznawanie liczby dźwięków (kłaśnieć)	176
19.	Śledzenie instrukcji podczas rysowania	177
20.	Gra "Szymon mówi" - selektywne słuchanie poleceń	178
21.	Odtwarzanie sekwencji ruchowej ze słuchu	179
22.	Wybieranie dźwięku spośród tła akustycznego	180
23.	Rozpoznawanie emocji w intonacji głosu	181
24.	Wystukiwanie liczby sylab usłyszanych w słowie zza ekranu	182
25.	Zabawa w radio - dostrajanie się do jednego głosu	183
26.	Odtwarzanie melodii klaskaniem	184
27.	Odgadywanie liczby osób mówiących jednocześnie	185
28.	Powtarzanie zdań o rosnącej długości	186
29.	Wskazywanie zmiany w powtarzanej sekwencji dźwięków	187
30.	Zapamiętywanie i odtwarzanie numeru telefonu (ciągu cyfr)	188
31.	Rozróżnianie identycznych i różnych par słów	189
32.	Śledzenie opowiadania i uzupełnianie brakujących informacji	190
33.	Gra w kalambury dźwiękowe	191

34.	Odtwarzanie z pamięci kolejności czynności dnia	192
35.	Uważne słuchanie audiobooka z zadaniami kontrolnymi	193
Część V. KOMUNIKACJA I PRAGMATYKA		194
1.	Naprzemiennosc w rozmowie - kto teraz mówi	195
2.	Utrzymywanie tematu rozmowy	196
3.	Rozpoznawanie i nazywanie emocji własnych	197
4.	Scenki społeczne - jak się przywitać	198
5.	Scenki społeczne - proszenie o pomoc	199
6.	Rozumienie sarkazmu i żartu w prostych sytuacjach	200
7.	Czytanie mimiki i mowy ciała	201
8.	Odgrywanie ról w sklepie	202
9.	Formułowanie komunikatu "Ja" zamiast oskarżeń	203
10.	Rozumienie perspektywy innej osoby	204
11.	Zadawanie pytań wyjaśniających przy niezrozumieniu	205
12.	Opowiadanie historii z perspektywy różnych bohaterów	206
13.	Ćwiczenie kontaktu wzrokowego podczas rozmowy	207
14.	Rozpoznawanie sytuacji wymagających przeprosin	208
15.	Dostosowanie stylu wypowiedzi do rozmówcy	209
16.	Ćwiczenie umiejętności czekania na swoją kolej w grze	210
17.	Rozmowa telefoniczna - podstawowy skrypt	211
18.	Współpraca w parach nad wspólnym zadaniem	212
19.	Wyrażanie niezgody w sposób akceptowalny społecznie	213
20.	Zabawa w teatrzyk kukielkowy	214
21.	Rozpoznawanie sygnałów zakończenia rozmowy	215
22.	Rozumienie znaczenia gestów wskazujących	216
23.	Inicjowanie rozmowy z rówieśnikiem	217

24.	Rozpoznawanie właściwej głośności wypowiedzi do sytuacji	218
25.	Odgrywanie sytuacji "pożyczenie zabawki"	219
26.	Rozpoznawanie kłamstwa białego (grzecznościowego) i szkodliwego	220
27.	Ćwiczenie umiejętności komplementowania innych	221
28.	Reagowanie na przerwanie wypowiedzi	222
29.	Rozumienie i stosowanie zwrotów grzecznościowych w różnych porach dnia	223
30.	Rozwiązywanie prostego konfliktu rówieśniczego metodą rozmowy	224
Część VI. KARTY PRACY TEMATYCZNE		225
1.	Karta pracy: Pory roku - wiosna - nazywanie i opis	226
2.	Karta pracy: Pory roku - wiosna - segregowanie i kategoryzacja	227
3.	Karta pracy: Pory roku - wiosna - krótka historyjka	228
4.	Karta pracy: Pory roku - wiosna - głoskowanie nazw	229
5.	Karta pracy: Pory roku - lato - nazywanie i opis	230
6.	Karta pracy: Pory roku - lato - segregowanie i kategoryzacja	231
7.	Karta pracy: Pory roku - lato - krótka historyjka	232
8.	Karta pracy: Pory roku - lato - głoskowanie nazw	233
9.	Karta pracy: Pory roku - jesień - nazywanie i opis	234
10.	Karta pracy: Pory roku - jesień - segregowanie i kategoryzacja	235
11.	Karta pracy: Pory roku - jesień - krótka historyjka	236
12.	Karta pracy: Pory roku - jesień - głoskowanie nazw	237
13.	Karta pracy: Pory roku - zima - nazywanie i opis	238
14.	Karta pracy: Pory roku - zima - segregowanie i kategoryzacja	239
15.	Karta pracy: Pory roku - zima - krótka historyjka	240
16.	Karta pracy: Pory roku - zima - głoskowanie nazw	241
17.	Karta pracy: Zwierzęta domowe - nazywanie i opis	242
18.	Karta pracy: Zwierzęta domowe - segregowanie i kategoryzacja	243

19.	Karta pracy: Zwierzęta domowe - krótka historyjka	244
20.	Karta pracy: Zwierzęta domowe - głoskowanie nazw	245
21.	Karta pracy: Owoce - nazywanie i opis	246
22.	Karta pracy: Owoce - segregowanie i kategoryzacja	247
23.	Karta pracy: Owoce - krótka historyjka	248
24.	Karta pracy: Owoce - głoskowanie nazw	249
25.	Karta pracy: Warzywa - nazywanie i opis	250
26.	Karta pracy: Warzywa - segregowanie i kategoryzacja	251
27.	Karta pracy: Warzywa - krótka historyjka	252
28.	Karta pracy: Warzywa - głoskowanie nazw	253
29.	Karta pracy: Rodzina - nazywanie i opis	254
30.	Karta pracy: Rodzina - segregowanie i kategoryzacja	255
31.	Karta pracy: Rodzina - krótka historyjka	256
32.	Karta pracy: Rodzina - głoskowanie nazw	257
33.	Karta pracy: Emocje - nazywanie i opis	258
34.	Karta pracy: Emocje - segregowanie i kategoryzacja	259
35.	Karta pracy: Emocje - krótka historyjka	260
36.	Karta pracy: Emocje - głoskowanie nazw	261
37.	Karta pracy: Zawody - nazywanie i opis	262
38.	Karta pracy: Zawody - segregowanie i kategoryzacja	263
39.	Karta pracy: Zawody - krótka historyjka	264
40.	Karta pracy: Zawody - głoskowanie nazw	265

Jak korzystać z tego zbioru

Ten zbiór zawiera 247 gotowych technik i ćwiczeń logopedycznych dla dzieci, podzielonych na sześć części tematycznych: artykulację głosek, język i gramatykę, świadomość fonologiczną, uwagę i pamięć słuchową, komunikację i pragmatykę oraz karty pracy tematyczne.

Każda technika zawiera cel ćwiczenia, potrzebne materiały, przebieg krok po kroku oraz informację, dla jakiej grupy wiekowej jest przeznaczona. Dodatkowo każda strona zawiera praktyczną wskazówkę do wykorzystania podczas zajęć.

Materiały można wykorzystywać liniowo, budując program terapii krok po kroku, albo punktowo - wybierając pojedyncze techniki dopasowane do aktualnych potrzeb konkretnego dziecka.

- Część I-II: praca nad wymową głosek oraz językiem i gramatyką.
- Część III-IV: świadomość fonologiczna oraz uwaga i pamięć słuchowa.
- Część V-VI: komunikacja społeczna oraz gotowe karty pracy tematyczne.

CZĘŚĆ
Część I
ARTYKU
LACJA

Ponad 60 technik pracy nad wymową głosek: pozycje w wyrazie, zdania, rymowanki, gry i karty pracy - dla każdej głównej grupy głosek.

Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w nagłosie

WYMOWA SZ, Ż, CZ, DŻ W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek SZ, Ż, CZ, DŻ na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: szafa, żaba, czapka, dżem
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głosek
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w śródgłosie

WYMOWA SZ, Ż, CZ, DŻ W ŚRÓDGŁOSIE

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek SZ, Ż, CZ, DŻ w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kasza, łyżka, tęczą, budżet
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głosek w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa SZ, Ż, CZ, DŻ w wygłosie

WYMOWA SZ, Ż, CZ, DŻ W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek SZ, Ż, CZ, DŻ na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kapelusz, nóż, miecz, boks (brak dż)
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski SZ, Ż, CZ, DŻ w zdaniach

GŁOSKI SZ, Ż, CZ, DŻ W ZDANIACH

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek SZ, Ż, CZ, DŻ na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Szara żabka czeka na deszcz pod dużym parasolem."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głosek
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na SZ, Ż, CZ, DŻ

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA SZ, Ż, CZ, DŻ

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek SZ, Ż, CZ, DŻ w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Szedł szop przez szosę, niósł na głowie kaszę."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski SZ, Ż, CZ, DŻ

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI SZ, Ż, CZ, DŻ

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek SZ, Ż, CZ, DŻ w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: szafa, żaba, czapka, dżem, kasza, łyżka, tęcza, budżet
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek SZ, Ż, CZ, DŻ

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK SZ, Ż, CZ, DŻ

Grupa głosek: głoski szumiące (sz, ż, cz, dż)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek SZ, Ż, CZ, DŻ od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa S, Z, C, DZ w nagłosie

WYMOWA S, Z, C, DZ W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek S, Z, C, DZ na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: sanki, zebra, cebula, dzwon
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głoski
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa S, Z, C, DZ w śródgłosie

WYMOWA S, Z, C, DZ W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek S, Z, C, DZ w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: osa, koza, owoce, łabędzie
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głosek w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa S, Z, C, DZ w wygłosie

WYMOWA S, Z, C, DZ W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek S, Z, C, DZ na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: nos, mróz, noc, sadz (rzadkie)
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski S, Z, C, DZ w zdaniach

GŁOSKI S, Z, C, DZ W ZDANIACH

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek S, Z, C, DZ na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Sasza suszy sanki na słonecznym stosie siana."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głosek
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na S, Z, C, DZ

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA S, Z, C, DZ

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek S, Z, C, DZ w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Stoi osa na cebuli, cicho sobie s-s-s mruczy."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski S, Z, C, DZ

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI S, Z, C, DZ

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek S, Z, C, DZ w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: sanki, zebra, cebula, dzwon, osa, koza, owoce, łabędzie
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek S, Z, C, DZ

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK S, Z, C, DZ

Grupa głosek: głoski syczące (s, z, c, dz)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek S, Z, C, DZ od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa Ś, Ź, Ć, DŹ w nagłosie

WYMOWA Ś, Ź, Ć, DŹ W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ź, ć, dź)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek Ś, Ź, Ć, DŹ na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: śliwka, źrebię, ćma, dźwig
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historijkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głoski
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa Ś, Ź, Ć, DŹ w śródgłosie

WYMOWA Ś, Ź, Ć, DŹ W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ź, ć, dź)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek Ś, Ź, Ć, DŹ w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kości, gwoździe, kot, niedźwiedź
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głosek w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa Ś, Ź, Ć, DŹ w wygłosie

WYMOWA Ś, Ź, Ć, DŹ W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ź, ć, dź)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek Ś, Ź, Ć, DŹ na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: łoś, weź, gość, łabędź
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski Ś, Ż, Ć, DŻ w zdaniach

GŁOSKI Ś, Ż, Ć, DŻ W ZDANIACH

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ż, ć, dż)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek Ś, Ż, Ć, DŻ na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Środowa ślimaczyca śpiewa cichą piosenkę o świcie."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głosek
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na Ś, Ż, Ć, DŻ

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA Ś, Ż, Ć, DŻ

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ż, ć, dż)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek Ś, Ż, Ć, DŻ w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Ślimak śpi na liście, śni o świeżej marchewce."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski Ś, Ź, Ć, DŹ

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI Ś, Ź, Ć, DŹ

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ź, ć, dź)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek Ś, Ź, Ć, DŹ w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: śliwka, źrebię, ćma, dźwig, kości, gwoździe, kot, niedźwiedź
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek Ś, Ź, Ć, DŹ

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK Ś, Ź, Ć, DŹ

Grupa głosek: głoski ciszące (ś, ź, ć, dź)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek Ś, Ź, Ć, DŹ od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa R w nagłosie

WYMOWA R W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek R na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: rower, ryba, rakietka, raki
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głoski
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa R w śródgłosie

WYMOWA R W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek R w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: korona, parasol, gitara, wiewiórka
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głoski w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa R w wygłosie

WYMOWA R W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek R na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: motor, traktor, komputer, rower (r na początku i końcu brak - użyj: bohater)
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski R w zdaniach

GŁOSKI R W ZDANIACH

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek R na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Czerwony rower stoi przy szarym murze."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głoski
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na R

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA R

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek R w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Rakiem, rakiem, przez rowek, wraca rudy Robert z rana."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski R

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI R

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek R w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: rower, ryba, rakietka, raki, korona, parasol, gitara, wiewiórka
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek R

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK R

Grupa głosek: głoska R

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek R od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa L w nagłosie

WYMOWA L W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek L na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: lalka, lampa, listek, lody
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głoski
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa L w śródgłosie

WYMOWA L W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek L w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kolano, balon, malina, kalosze
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głoski w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa L w wygłosie

WYMOWA L W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek L na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: motyl, kufel, stempel, orzeł (ł, nie l - użyj: cel)
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski L w zdaniach

GŁOSKI L W ZDANIACH

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek L na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Lila lubi lody i lata z latawcem po łące."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głoski
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na L

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA L

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek L w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Lala, lala, mała lala, lubi lalka lody z lasu."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski L

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI L

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek L w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: lalka, lampa, listek, lody, kolano, balon, malina, kalosze
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek L

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK L

Grupa głosek: głoska L

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek L od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa K, G, H, CH w nagłosie

WYMOWA K, G, H, CH W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoski tylnojęzykowe (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek K, G, H, CH na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kot, guzik, helikopter, choinka
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historijkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głosek
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa K, G, H, CH w śródgłosie

WYMOWA K, G, H, CH W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoski tylnojęzyczne (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek K, G, H, CH w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: łokieć, noga, muchomor, kucharz
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głosek w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa K, G, H, CH w wygłosie

WYMOWA K, G, H, CH W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoski tylnojęzyczne (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek K, G, H, CH na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: rak, róg, dach, strach
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski K, G, H, CH w zdaniach

GŁOSKI K, G, H, CH W ZDANIACH

Grupa głosek: głoski tylnojęzykowe (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek K, G, H, CH na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Kolorowy kogut głośno gdacze koło chaty."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głoski
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na K, G, H, CH

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA K, G, H, CH

Grupa głosek: głoski tylnojęzykowe (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek K, G, H, CH w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Kaczka, kaczka, kwa, kwa, kwa - kroczy koło koguta."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski K, G, H, CH

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI K, G, H, CH

Grupa głosek: głoski tylnojęzykowe (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek K, G, H, CH w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kot, guzik, helikopter, choinka, łokieć, noga, muchomor, kucharz
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek K, G, H, CH

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK K, G, H, CH

Grupa głosek: głoski tylnojęzykowe (k, g, h/ch)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek K, G, H, CH od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa B, P, M, W, F w nagłosie

WYMOWA B, P, M, W, F W NAGŁOSIE

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek B, P, M, W, F na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: but, piłka, mama, woda, fotel
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głosek
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa B, P, M, W, F w śródgłosie

WYMOWA B, P, M, W, F W ŚRÓDGLÓSIE

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek B, P, M, W, F w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: zabawka, lampa, lampka, krowa, szafa
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głóski w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa B, P, M, W, F w wygłosie

WYMOWA B, P, M, W, F W WYGŁOSIE

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek B, P, M, W, F na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: chleb, słup, dom, krew, szef
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głoską docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski B, P, M, W, F w zdaniach

GŁOSKI B, P, M, W, F W ZDANIACH

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek B, P, M, W, F na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Mama Basi bawi się piłką w wodzie przy fontannie."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głosek
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na B, P, M, W, F

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA B, P, M, W, F

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek B, P, M, W, F w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Baba, baba, bawi bąka, biega boso, biega w błocie."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski B, P, M, W, F

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI B, P, M, W, F

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek B, P, M, W, F w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: but, piłka, mama, woda, fotel, zabawka, lampa, lampka, krowa, szafa
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek B, P, M, W, F

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK B, P, M, W, F

Grupa głosek: głoski wargowe (b, p, m, w, f)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek B, P, M, W, F od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa T-D, K-G, P-B w nagłosie

WYMOWA T-D, K-G, P-B W NAGŁOSIE

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek T-D, K-G, P-B na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: tama / dama, koza / góra, piłka / bułka, tom / dom
- Lusterko logopedyczne

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa go, wyraźnie akcentując głoskę na początku słowa.
- Powtarza słowo 3-5 razy, obserwując ułożenie narządów mowy w lusterku.
- Układa wybrane obrazki w zdanie lub krótką historyjkę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat, na etapie utrwalania głoski
- Praca indywidualna lub w małej grupie

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa T-D, K-G, P-B w śródgłosie

WYMOWA T-D, K-G, P-B W ŚRÓDGŁOSIE

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej wymowy głosek T-D, K-G, P-B w środku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kotek / kodek (rzadkie), pukam / bukiet, łąka / ładny, kropka / próbka
- Klocki lub liczmany do liczenia sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby, klaszcząc lub układając klocki.
- Wskazuje sylabę, w której znajduje się ćwiczona głoska.
- Powtarza słowo w wolnym, a następnie naturalnym tempie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Etap utrwalania głoski w izolowanych wyrazach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Wymowa T-D, K-G, P-B w wygłosie

WYMOWA T-D, K-G, P-B W WYGŁOSIE

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej realizacji głosek T-D, K-G, P-B na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: kot / kod (rzadkie), próg / prok (rzadkie), staw / staf (rzadkie), traw / traf
- Piłeczka lub inny przedmiot do rzucania

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek, dziecko nazywa go pełnym zdaniem.
- Dziecko powtarza wyraz, wyraźnie kończąc głosek docelową.
- Zabawa w rzucanie piłeczki przy każdym poprawnie powiedzianym słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Głoski T-D, K-G, P-B w zdaniach

GŁOSKI T-D, K-G, P-B W ZDANIACH

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Automatyzacja głosek T-D, K-G, P-B na poziomie zdania.

Materiały

- Zestaw zdań z ćwiczoną głoską, np. "Tata daje Toli tortową bułkę na deser."
- Obrazek ilustrujący zdanie

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, dziecko powtarza je w całości.
- Dziecko układa własne, podobne zdanie z tą samą głoską.
- Ćwiczenie utrwała się poprzez opowiadanie krótkiej historyjki z użyciem zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat, etap automatyzacji głosek
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Rymowanka i wierszyk logopedyczny na T-D, K-G, P-B

RYMOWANKA I WIERSZYK LOGOPEDYCZNY NA T-D, K-G, P-B

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek T-D, K-G, P-B w formie rytmicznej, angażującej pamięć słuchową.

Materiały

- Tekst rymowanki: "Tik-tak, tik-tak, tyka zegar, a dudek stuka w drzewo."
- Ilustracja do rymowanki (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta recytuje rymowankę powoli, wyraźnie akcentując ćwiczoną głoskę.
- Dziecko powtarza rymowankę fragmentami, a następnie w całości.
- Wspólne recytowanie z klaskaniem rytmu wzmacnia zapamiętywanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Świetne jako rozgrzewka na początku zajęć

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Gra dydaktyczna utrwalająca głoski T-D, K-G, P-B

GRA DYDAKTYCZNA UTRWALAJĄCA GŁOSKI T-D, K-G, P-B

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie głosek T-D, K-G, P-B w formie zabawowej, motywującej do wielokrotnych powtórzeń.

Materiały

- Karty obrazkowe ze słowami: tama / dama, koza / góra, piłka / bułka, tom / dom, kotek / kodek (rzadkie), pukam / bukiet, łatka / ładny, kropka / próbka
- Kostka do gry lub pionki

Przebieg

- Dziecko rzuca kostką i przesuwa pionek na planszy z obrazkami.
- Za każdym razem nazywa obrazek, na którym stanął, dbając o poprawną wymowę.
- Gra kończy się, gdy dziecko dotrze do mety, nazwawszy wszystkie napotkane obrazki.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-9 lat
- Świetne do pracy grupowej lub w parach

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Karta pracy - różnicowanie słuchowe głosek T-D, K-G, P-B

KARTA PRACY - RÓŻNICOWANIE SŁUCHOWE GŁOSEK T-D, K-G, P-B

Grupa głosek: różnicowanie dźwięczności (np. t-d, k-g, p-b)

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słuchu fonemowego i różnicowania głosek T-D, K-G, P-B od głosek zbliżonych brzmieniowo.

Materiały

- Karta pracy z parami obrazków
- Kredki

Przebieg

- Terapeuta wymawia parę słów, dziecko wskazuje usłyszany obrazek.
- Dziecko koloruje obrazek, w którego nazwie usłyszało ćwiczoną głoskę.
- Na koniec dziecko samodzielnie wymyśla jeszcze jedno słowo z tą głoską.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 5-8 lat
- Praca indywidualna, dobra do domu

Wskazówka: Chwal dziecko za każdą próbę, nie tylko za idealny efekt - to buduje motywację do dalszej pracy.

Masaż logopedyczny narządów artykulacyjnych

MASAŻ LOGOPEDYCZNY

Przygotowanie aparatu mowy

Cel ćwiczenia

- Obniżenie napięcia lub jego normalizacja w obrębie warg, policzków i języka.

Materiały

- Szczoteczka logopedyczna lub czysty palec w rękawiczce
- Lusterko

Przebieg

- Delikatny masaż okolicy ust i policzków okrężnymi ruchami.
- Masaż języka od czubka w stronę nasady, z umiarkowanym naciskiem.
- Zakończenie ćwiczeniem uśmiechu i cmokania.

Dla kogo

- Dzieci z obniżonym lub podwyższonym napięciem mięśniowym
- Zawsze po konsultacji z logopedą prowadzącym

Wskazówka: Masaż wykonujemy tylko czystymi rękami lub odpowiednimi akcesoriami logopedycznymi, obserwując reakcję dziecka.

Ćwiczenia oddechowe - dmuchanie na wiatraczek

ĆWICZENIA ODDECHOWE

Wsparcie fonacji i artykulacji

Cel ćwiczenia

- Wydłużenie fazy wydechowej i wzmocnienie toru oddechowego potrzebnego do mówienia.

Materiały

- Papierowy wiatraczek
- Piórko lub watka

Przebieg

- Dziecko nabiera powietrze nosem.
- Powoli dmucha na wiatraczek, starając się utrzymać jego ruch jak najdłużej.
- Ćwiczenie powtarzamy 5-6 razy z przerwami na odpoczynek.

Dla kogo

- Dzieci w każdym wieku przedszkolnym i szkolnym
- Świetne jako rozgrzewka przed ćwiczeniami artykulacyjnymi

Wskazówka: Obserwuj, czy dziecko nie unosi ramion podczas wdechu - to sygnał nieprawidłowego toru oddechowego.

Gimnastyka buzi i języka przed lustrem

GIMNASTYKA BUZI I JĘZYKA

Sprawność narządów artykulacyjnych

Cel ćwiczenia

- Poprawa precyzji i zakresu ruchów języka oraz warg.

Materiały

- Duże lusterko logopedyczne
- Karty z obrazkami min prezentującymi ćwiczenia

Przebieg

- Dziecko naśladuje przed lustrem serię min: uśmiech, dziobek, konik (kląskanie).
- Wykonuje unoszenie języka do podniebienia i na boki.
- Ćwiczenie kończy się liczeniem powtórzeń każdej figury.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-8 lat
- Codzienna praktyka domowa 5-10 minut

Wskazówka: Krótkie, ale częste sesje gimnastyki narządów mowy dają lepsze efekty niż rzadkie, długie ćwiczenia.

Automatyzacja głosek w swobodnej mowie

AUTOMATYZACJA W MOWIE SWOBODNEJ

Ostatni etap pracy nad głoską

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnej wymowy głoski w mowie spontanicznej, poza kontrolowanymi ćwiczeniami.

Materiały

- Zestaw obrazków tematycznych do opowiadania
- Dyktafon lub nagrywarka do samokontroli

Przebieg

- Dziecko opowiada historyjkę obrazkową własnymi słowami.
- Terapeuta delikatnie zwraca uwagę na docelową głoskę, nie przerywając swobodnej wypowiedzi.
- Nagranie odsłuchuje się wspólnie, chwając poprawne realizacje.

Dla kogo

- Dzieci na ostatnim etapie terapii danej głoski
- Praca indywidualna

Wskazówka: To najtrudniejszy etap terapii - głoska poprawna w izolacji nie zawsze od razu przenosi się na mowę spontaniczną.

CZĘŚĆ
Część II
JĘZYK I
GRAMATYKA

42 techniki rozwijające słownictwo, gramatykę, narrację i rozumienie języka - od
kategoryzacji po opowiadanie historii.

Kategoryzacja przedmiotów

KATEGORYZACJA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć według wspólnej cechy nadrzędnej.

Materiały

- Karty z obrazkami różnych kategorii (zwierzęta, owoce, ubrania)
- Pudełka lub obręcze do sortowania

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków wymieszanych ze sobą.
- Sortuje obrazki do odpowiednich grup, nazywając każdą kategorię.
- Na koniec wymienia dodatkowy przykład pasujący do każdej grupy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Zacznij od kategorii bardzo różnych od siebie, stopniowo przechodząc do bardziej zbliżonych (np. owoce vs. warzywa).

Synonimy - szukamy podobnych słów

SYNONIMY

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa poprzez naukę słów o zbliżonym znaczeniu.

Materiały

- Karty ze słowami bazowymi
- Słownik synonimów dla dzieci (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta pokazuje słowo bazowe, np. "ładny".
- Dziecko podaje jak najwięcej słów o podobnym znaczeniu.
- Wspólnie układają zdania z użyciem różnych synonimów.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie grupowe w formie rywalizacji

Wskazówka: Dla młodszych dzieci ogranicz się do 2-3 synonimów na słowo, aby nie przeciążyć pamięci.

Antonimy - przeciwieństwa

ANTONIMY

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalanie pojęcia przeciwieństwa i wzbogacanie słownika przymiotników i czasowników.

Materiały

- Karty obrazkowe w parach przeciwieństw (duży-mały, dzień-noc)
- Piłeczka do rzucania

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "gorący".
- Dziecko odpowiada przeciwieństwem, np. "zimny".
- Zabawa z piłeczką - rzut następuje po poprawnej odpowiedzi.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne jako energizer w trakcie zajęć

Wskazówka: Ilustracje znacznie ułatwiają zrozumienie pojęcia przeciwieństwa u młodszych dzieci.

Budowanie zdań z rozsypanki wyrazowej

ROZSYPANKA WYRAZOWA

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej struktury gramatycznej zdania.

Materiały

- Karteczki z pojedynczymi wyrazami tworzącymi zdanie
- Podkładka do układania w rzędzie

Przebieg

- Dziecko otrzymuje wymieszane karteczki ze słowami.
- Układa je w poprawnej kolejności, tworząc sensowne zdanie.
- Odczytuje ułożone zdanie na głos.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym z trudnościami w budowaniu zdań
- Praca indywidualna

Wskazówka: Zaczynij od zdań 3-4 wyrazowych, stopniowo zwiększając ich długość i złożoność.

Historyjka obrazkowa - opowiadanie sekwencji

HISTORYJKA OBRAZKOWA

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności narracyjnych i rozumienia związków przyczynowo-skutkowych.

Materiały

- Zestaw 3-6 obrazków tworzących historyjkę
- Podkładka do układania w kolejności

Przebieg

- Dziecko ogląda wymieszane obrazki i układa je w logicznej kolejności.
- Opowiada historię własnymi słowami, dbając o spójność.
- Terapeuta zadaje pytania pomocnicze przy trudnościach.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne narzędzie diagnostyczno-terapeutyczne

Wskazówka: Liczba obrazków w sekwencji powinna rosnąć stopniowo wraz z postępami dziecka.

Uzupełnianie zdań brakującym słowem

UZUPEŁNIANIE ZDAŃ

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie rozumienia kontekstu zdaniowego i doboru odpowiedniego słowa.

Materiały

- Karty ze zdaniami z luką
- Obrazki podpowiadające brakujące słowo

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie z pominiętym słowem, np. "Pies głośno...".
- Dziecko uzupełnia zdanie pasującym słowem.
- Dziecko powtarza całe zdanie z uzupełnieniem.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Na początku podawaj obrazek jako podpowiedź, później przechodź do zadań bez wsparcia wizualnego.

Liczba mnoga rzeczowników

LICZBA MNOGA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnych form liczby mnogiej rzeczowników.

Materiały

- Karty z pojedynczymi i mnogimi obrazkami przedmiotów
- Piłeczka lub maskotka

Przebieg

- Terapeuta pokazuje obrazek jednego przedmiotu, np. "kot".
- Dziecko podaje formę liczby mnogiej, np. "koty".
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi, w tym nieregularnymi, rzeczownikami.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne z trudnościami gramatycznymi
- Praca indywidualna

Wskazówka: Zwróć szczególną uwagę na formy nieregularne (np. oko-oczy, ucho-uszy), które sprawiają dzieciom największe trudności.

Przyimki przestrzenne - gdzie jest przedmiot

PRZYIMKI PRZESTRZENNE

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie rozumienia i stosowania przyimków określających położenie w przestrzeni.

Materiały

- Pluszowa zabawka i pudełko
- Karty obrazkowe z przyimkami

Przebieg

- Terapeuta chowa zabawkę w, na, pod lub obok pudełka.
- Dziecko opisuje, gdzie znajduje się zabawka, używając przyimka.
- Role się odwracają - dziecko chowa, terapeuta opisuje.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne ćwiczenie do zabawy w domu

Wskazówka: Ćwiczenie z realnymi przedmiotami jest skuteczniejsze niż praca wyłącznie na obrazkach.

Odmiana czasowników przez osoby

ODMIANA CZASOWNIKÓW

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie poprawnej koniugacji czasowników w czasie teraźniejszym.

Materiały

- Karty z obrazkami czynności
- Karty z zaimkami osobowymi (ja, ty, on)

Przebieg

- Dziecko losuje kartę czynności i kartę zaimka.
- Tworzy poprawną formę czasownika, np. "ja skaczę", "ona skacze".
- Układa krótkie zdanie z utworzoną formą.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym z trudnościami fleksyjnymi
- Praca indywidualna lub w parach

Wskazówka: Zaczynij od czasowników regularnych, dopiero potem wprowadzaj formy nieregularne.

Opisywanie obrazka - cechy przedmiotu

OPISYWANIE OBRAZKA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słownictwa przymiotnikowego i umiejętności opisu.

Materiały

- Karta z pojedynczym, wyraźnym obrazkiem
- Lista pytań pomocniczych (jaki kolor, jaki kształt, do czego służy)

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i opisuje go, odpowiadając na pytania pomocnicze.
- Terapeuta zapisuje lub powtarza cechy podane przez dziecko.
- Dziecko podsumowuje opis w formie 2-3 zdań.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Praca indywidualna

Wskazówka: Pytania pomocnicze stopniowo ograniczaj, by dziecko uczyło się opisywać samodzielnie, bez podpowiedzi.

Zadawanie pytań do obrazka

ZADAWANIE PYTAŃ

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie formułowania poprawnych gramatycznie pytań.

Materiały

- Karty obrazkowe przedstawiające różne sytuacje
- Karty ze słowami pytającymi (kto, co, gdzie, dlaczego)

Przebieg

- Dziecko losuje słowo pytające i ogląda obrazek.
- Formułuje pytanie do obrazka z użyciem wylosowanego słowa.
- Terapeuta lub inne dziecko udziela odpowiedzi.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Świetne w pracy grupowej lub parami

Wskazówka: Pytania z "dlaczego" i "jak" są trudniejsze - wprowadzaj je dopiero, gdy dziecko opanuje pytania podstawowe.

Sekwencje czasowe - najpierw, potem, na końcu

SEKWENCJE CZASOWE

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie rozumienia i stosowania pojęć czasowych w narracji.

Materiały

- Historyjka obrazkowa z 3 etapami
- Karty ze słowami: najpierw, potem, na końcu

Przebieg

- Dziecko układa obrazki w kolejności chronologicznej.
- Opowiada historię, używając słów wskazujących kolejność.
- Terapeuta zadaje pytania kontrolne dotyczące kolejności zdarzeń.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobrze przygotowanie do nauki opowiadania w szkole

Wskazówka: Sekwencje czasowe warto ćwiczyć również na realnych czynnościach dnia codziennego, np. myciu zębów.

Definiowanie pojęć - co to jest?

DEFINIOWANIE POJĘĆ

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności definiowania i precyzyjnego wyrażania myśli.

Materiały

- Karty ze słowami do zdefiniowania
- Schemat definicji: kategoria + cecha + funkcja

Przebieg

- Dziecko losuje słowo, np. "parasol".
- Tworzy definicję według schematu: "To jest przedmiot, który...".
- Grupa lub terapeuta zgaduje słowo na podstawie definicji.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetna zabawa w stylu "zgadnij słowo"

Wskazówka: Schemat definicji (kategoria-cecha-funkcja) można wydrukować jako stałą pomoc wizualną.

Rozumienie poleceń złożonych

POLECENIA ZŁOŻONE

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie rozumienia i realizacji poleceń wieloetapowych.

Materiały

- Zestaw drobnych przedmiotów lub zabawek
- Lista poleceń o rosnącym stopniu trudności

Przebieg

- Terapeuta podaje polecenie dwu- lub trzyetapowe, np. "Weź klocek i połóż go pod krzesłem".
- Dziecko wykonuje polecenie w całości, bez przypominania.
- Stopniowo zwiększa się liczba etapów polecenia.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Ważne ćwiczenie przygotowujące do funkcjonowania w szkole

Wskazówka: Jeśli dziecko ma trudność, podziel polecenie na pojedyncze kroki i buduj złożoność stopniowo.

Tworzenie rodziny wyrazów

RODZINA WYRAZÓW

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości morfologicznej i wzbogacanie słownictwa pokrewnego.

Materiały

- Karty ze słowem bazowym, np. "dom"
- Kartka do zapisywania wyrazów pokrewnych

Przebieg

- Dziecko otrzymuje słowo bazowe.
- Wymyśla jak najwięcej wyrazów pokrewnych (domek, domowy, bezdomny).
- Wspólnie omawiają znaczenie każdego utworzonego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w starszym wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie łączące logopedię z edukacją polonistyczną

Wskazówka: Ćwiczenie świetnie wspiera również naukę ortografii poprzez rozpoznawanie rdzenia wyrazu.

Opowiadanie na podstawie jednego obrazka

OPOWIADANIE SWOBODNE

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie spontanicznej narracji i wyobraźni językowej.

Materiały

- Jeden bogaty w szczegóły obrazek sytuacyjny
- Pytania pomocnicze na wypadek trudności

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek przez chwilę bez komentarza.
- Opowiada, co się dzieje, wymyślając kontekst i zakończenie.
- Terapeuta zadaje pytania rozwijające, np. "co było wcześniej?".

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie diagnostyczne narracji

Wskazówka: Nie poprawiaj dziecka w trakcie opowiadania - notuj błędy i omów je dopiero po zakończeniu.

Skojarzenia słowne - łańcuch wyrazów

ŁAŃCUCH SKOJARZEŃ

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie płynności słownej i elastyczności myślenia językowego.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - ćwiczenie słowne

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo startowe, np. "słońce".
- Dziecko podaje słowo skojarzone, np. "lato", terapeuta odpowiada kolejnym.
- Gra toczy się na zmianę, budując długi łańcuch skojarzeń.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetne ćwiczenie bez pomocy dydaktycznych, np. w drodze do szkoły

Wskazówka: To ćwiczenie można wykonywać wszędzie - w samochodzie, na spacerze, bez żadnych pomocy.

Zaimki dzierżawcze - czyje to jest?

ZAIMKI DZIERŻAWCZE

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie poprawnego stosowania zaimków dzierżawczych (mój, twój, jego, jej).

Materiały

- Przedmioty należące do różnych osób w grupie
- Karty z podpisanymi imionami

Przebieg

- Terapeuta pokazuje przedmiot i pyta "czyje to jest?".
- Dziecko odpowiada pełnym zdaniem z zaimkiem dzierżawczym.
- Zabawa powtarza się z przedmiotami różnych osób.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne ćwiczenie grupowe

Wskazówka: W języku polskim zaimki dzierżawcze odmieniają się przez rodzaj - warto to pokazać na konkretnych przykładach.

Liczebniki porządkowe - kto jest pierwszy

LICZEBNIKI PORZĄDKOWE

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie liczebników porządkowych w kontekście funkcjonalnym.

Materiały

- Rząd zabawek lub obrazków ustawionych w kolejce
- Karty z liczebnikami porządkowymi

Przebieg

- Dziecko ogląda ustawione w rzędzie przedmioty.
- Nazywa pozycję każdego z nich, np. "pierwszy", "drugi", "trzeci".
- Zamienia kolejność przedmiotów i powtarza nazywanie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre połączenie z nauką liczenia

Wskazówka: Liczebniki porządkowe w języku polskim mają nieregularne formy (pierwszy, drugi) - wymagają osobnego utrwalenia.

Tworzenie zdrobnień i zgrubień

ZDROBNIENIA I ZGRUBIENIA

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości słowotwórczej poprzez tworzenie form zdrobniałych i zgrubiałych.

Materiały

- Karty z obrazkami przedmiotów w różnej wielkości
- Lista słów bazowych

Przebieg

- Terapeuta pokazuje mały przedmiot i podaje słowo bazowe, np. "dom".
- Dziecko tworzy zdrobnienie "domek" dla małego i zgrubienie "domisko" dla dużego.
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi rzeczownikami.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Zdrobnienia są zwykle łatwiejsze dla dzieci niż zgrubienia - warto je wprowadzać w tej kolejności.

Historyjka "co by było, gdyby..."

CO BY BYŁO GDYBY

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego i złożonych konstrukcji zdaniowych.

Materiały

- Karty z rozpoczętymi pytaniami "co by było, gdyby..."

Przebieg

- Dziecko losuje kartę z pytaniem, np. "co by było, gdyby zwierzęta mówiły?".
- Buduje rozbudowaną odpowiedź, uzasadniając swoje pomysły.
- Grupa może dyskutować i rozwijać pomysły wspólnie.

Dla kogo

- Dzieci w starszym wieku szkolnym
- Świetne ćwiczenie rozwijające kreatywność językową

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze sprawdza się też jako rozgrzewka do zajęć z zakresu komunikacji i pragmatyki.

Porównywanie dwóch obrazków

PORÓWNYWANIE OBRAZKÓW

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie słownictwa porównawczego i umiejętności analizy wizualnej.

Materiały

- Dwa podobne, ale różniące się szczegółami obrazki

Przebieg

- Dziecko ogląda oba obrazki uważnie.
- Wskazuje i nazywa różnice oraz podobieństwa między nimi.
- Formułuje pełne zdania opisujące znalezione różnice.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie łączące język z percepcją wzrokową

Wskazówka: Zaczynaj od 3-4 różnic, stopniowo zwiększając liczbę szczegółów do znalezienia.

Czasowniki ruchu - nazywanie czynności

CZASOWNIKI RUCHU

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownika czasownikowego związanego z ruchem.

Materiały

- Karty z obrazkami czynności (biegnie, skacze, pełza)

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek i nazywa czynność.
- Naśladuje ruchem to, co widzi na obrazku.
- Układa zdanie z podmiotem i czasownikiem.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne połączenie ruchu z językiem

Wskazówka: Łączenie ruchu z nazywaniem czynności znacząco wspiera zapamiętywanie nowych czasowników.

Kolory i ich odcienie

KOLORY I ODCIENIE

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie nazw kolorów podstawowych i wprowadzenie odcieni.

Materiały

- Kredki lub farby w różnych odcieniach
- Karty obrazkowe

Przebieg

- Dziecko nazywa kolor przedstawionego przedmiotu.
- Porównuje odcienie tego samego koloru (jasnoniebieski, ciemnoniebieski).
- Koloruje obrazek zgodnie z instrukcją słowną.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z zajęciami plastycznymi

Wskazówka: Nazwy odcieni wprowadzaj dopiero po opanowaniu kolorów podstawowych.

Nazywanie zawodów i czynności z nimi związanych

ZAWODY

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa tematycznego związanego z zawodami.

Materiały

- Karty z obrazkami osób wykonujących różne zawody

Przebieg

- Dziecko nazywa zawód przedstawiony na obrazku.
- Opisuje, czym zajmuje się dana osoba w pracy.
- Wymyśla, jakich narzędzi używa dana osoba w swoim zawodzie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre wprowadzenie do rozmowy o marzeniach zawodowych

Wskazówka: Warto uzupełnić ćwiczenie o rozmowę na temat zawodów osób bliskich dziecku.

Rozumienie żartów językowych i idiomów

IDIOMY I ŻARTY JĘZYKOWE

Wiek: 8-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie rozumienia znaczenia przenośnego i humoru językowego.

Materiały

- Karty z prostymi idiomami, np. "mieć muchy w nosie"

Przebieg

- Dziecko czyta lub słucha idiomu.
- Próbuje wyjaśnić dosłowne i przenośne znaczenie.
- Ilustruje idiom rysunkiem przedstawiającym znaczenie dosłowne dla żartu.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Szczególnie przydatne przy trudnościach z rozumieniem przenośni

Wskazówka: Dzieci z trudnościami językowymi często rozumieją idiomy wyłącznie dosłownie - to ważny obszar terapii.

Streszczanie krótkiego tekstu

STRESZCZANIE TEKSTU

Wiek: 8-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności wyodrębniania najważniejszych informacji z tekstu.

Materiały

- Krótki tekst dostosowany do wieku dziecka

Przebieg

- Dziecko czyta lub słucha tekstu.
- Wskazuje najważniejsze informacje - kto, co, gdzie, kiedy.
- Formułuje streszczenie w 2-3 zdaniach.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Ważne wsparcie dla nauki czytania ze zrozumieniem

Wskazówka: Zaczynij od tekstów bardzo krótkich (3-4 zdania), stopniowo wydłużając materiał.

Tworzenie pytań do wywiadu

PYTANIA DO WYWIADU

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie formułowania pytań w kontekście społecznym.

Materiały

- Karta z tematem wywiadu, np. "ulubione zwierzę"

Przebieg

- Dziecko przygotowuje listę 3-5 pytań na dany temat.
- Przeprowadza "wywiad" z terapeutą lub innym dzieckiem.
- Podsumowuje uzyskane odpowiedzi w krótkiej wypowiedzi.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie łączące język z komunikacją społeczną

Wskazówka: Można nagrać wywiad i wspólnie odsłuchać, analizując jakość zadanych pytań.

Nazywanie części ciała

CZĘŚCI CIAŁA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie słownictwa dotyczącego części ciała i ich funkcji.

Materiały

- Duży plakat lub lalka anatomiczna
- Karty obrazkowe części ciała

Przebieg

- Dziecko wskazuje i nazywa części ciała na sobie lub na lalce.
- Opisuje funkcję danej części, np. "nogami chodzimy".
- Zabawa w "Szymon mówi" utrwalająca nazwy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Ćwiczenie można połączyć z piosenką o częściach ciała dla lepszego zapamiętywania.

Opowiadanie o swoim dniu

MÓJ DZIEŃ

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji autobiograficznej i porządku chronologicznego wypowiedzi.

Materiały

- Karty z porami dnia (rano, południe, wieczór)

Przebieg

- Dziecko opowiada, co robiło danego dnia, trzymając się kolejności czasowej.
- Terapeuta dopytuje o szczegóły wybranych wydarzeń.
- Na koniec dziecko podsumowuje dzień jednym zdaniem.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie na rozpoczęcie zajęć

Wskazówka: To ćwiczenie buduje nawyk narracyjny przydatny również w codziennych rozmowach z rodziną.

Rozpoznawanie emocji na podstawie kontekstu zdania

EMOCJE W ZDANIU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie rozumienia języka z rozpoznawaniem stanów emocjonalnych.

Materiały

- Karty ze zdaniami opisującymi sytuacje
- Karty z emocjami (radość, smutek, złość, strach)

Przebieg

- Terapeuta czyta zdanie, np. "Zgubiłem ulubioną zabawkę".
- Dziecko wskazuje pasującą emocję i uzasadnia wybór.
- Dziecko układa własne zdanie do wskazanej emocji.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Dobre połączenie języka z kompetencjami emocjonalnymi

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze łączy się z pracą nad komunikacją i pragmatyką języka.

Tworzenie zagadek opisowych

ZAGADKI OPISOWE

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności opisu i wnioskowania językowego.

Materiały

- Zestaw obrazków przedmiotów lub zwierząt

Przebieg

- Dziecko wybiera obrazek, nie pokazując go innym.
- Opisuje przedmiot za pomocą cech, nie podając jego nazwy.
- Pozostali uczestnicy odgadują, o czym mowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetne ćwiczenie grupowe

Wskazówka: Ogranicz liczbę wskazówek do 3-4 cech, by ćwiczenie wymagało precyzyjnego doboru słów.

Nazywanie przeciwności pogodowych i pór roku

POGODA I PORY ROKU

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa tematycznego związanego z pogodą i porami roku.

Materiały

- Karty obrazkowe zjawisk pogodowych i pór roku

Przebieg

- Dziecko nazywa zjawisko pogodowe przedstawione na obrazku.
- Przyporządkowuje je do odpowiedniej pory roku.
- Opisuje, w co się ubiera przy danej pogodzie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z obserwacją przyrody

Wskazówka: Ćwiczenie warto powtarzać sezonowo, odnosząc się do aktualnej pogody za oknem.

Formułowanie prośb i podziękowań

PROŚBY I PODZIĘKOWANIA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie grzecznościowych form językowych w codziennej komunikacji.

Materiały

- Karty z sytuacjami wymagającymi prośby lub podziękowania

Przebieg

- Terapeuta przedstawia sytuację, np. "chcesz pożyczyć kredkę".
- Dziecko formułuje odpowiednią prośbę pełnym zdaniem.
- Ćwiczenie powtarza się z podziękowaniem po otrzymaniu przedmiotu.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Ważne wsparcie funkcjonowania społecznego

Wskazówka: Modeluj poprawne formy grzecznościowe własnym przykładem podczas całych zajęć.

Opis trasy - jak dojść do celu

OPIS TRASY

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie precyzyjnego języka przestrzennego i sekwencyjnego.

Materiały

- Prosta mapka lub plan pomieszczenia

Przebieg

- Dziecko opisuje trasę od jednego punktu do drugiego na mapce.
- Używa słów określających kierunek (prosto, w lewo, w prawo).
- Druga osoba stara się przejść trasę zgodnie z opisem.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie w parach

Wskazówka: To ćwiczenie świetnie łączy język z orientacją przestrzenną.

Rymowane skojarzenia słowne

SKOJARZENIA RYMOWANE

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie świadomości fonologicznej z rozwojem słownictwa.

Materiały

- Karty ze słowami bazowymi do rymowania

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "kot".
- Dziecko podaje jak najwięcej rymujących się słów.
- Wspólnie sprawdzają, które z podanych słów istnieją naprawdę.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre połączenie z ćwiczeniami fonologicznymi

Wskazówka: Akceptuj też wymyślone, nieistniejące słowa - liczy się poprawność rymu, nie tylko sens.

Nazywanie środków transportu i miejsc ich występowania

ŚRODKI TRANSPORTU

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa tematycznego związanego z transportem.

Materiały

- Karty obrazkowe pojazdów (samochód, pociąg, samolot, statek)

Przebieg

- Dziecko nazywa pojazd przedstawiony na obrazku.
- Przyporządkowuje pojazd do miejsca, gdzie się porusza (droga, tory, niebo, woda).
- Naśladuje dźwięk wydawany przez dany pojazd.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne połączenie zabawy dźwiękonaśladowczej z nauką słownictwa

Wskazówka: Dźwiękonaśladowstwo pojazdów to naturalny pomost do dalszej pracy artykulacyjnej.

Wyrażanie własnej opinii i jej uzasadnianie

WYRAŻANIE OPINII

Wiek: 8-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności formułowania i uzasadniania własnego zdania.

Materiały

- Karty z prostymi tematami do dyskusji (np. ulubiona pora roku)

Przebieg

- Dziecko wybiera temat i formułuje swoją opinię.
- Podaje co najmniej jeden argument uzasadniający zdanie.
- Terapeuta zadaje pytania pogłębiające dyskusję.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Dobre przygotowanie do dyskusji klasowych

Wskazówka: Unikaj tematów kontrowersyjnych - skup się na neutralnych, bliskich dziecku zagadnieniach.

Nazywanie emocji na podstawie mimiki

EMOCJE I MIMIKA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie słownictwa emocjonalnego z odczytywaniem mimiki twarzy.

Materiały

- Karty z twarzami wyrażającymi różne emocje
- Lusterko

Przebieg

- Dziecko ogląda kartę i nazywa przedstawioną emocję.
- Naśladuje minę przed lusterkiem.
- Opowiada o sytuacji, w której samo czuło się podobnie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre połączenie języka z kompetencjami społeczno-emocjonalnymi

Wskazówka: To ćwiczenie jest szczególnie wartościowe dla dzieci z trudnościami w komunikacji społecznej.

Tworzenie prostych porównań

PORÓWNANIA JĘZYKOWE

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie języka obrazowego poprzez tworzenie porównań.

Materiały

- Karty ze słowami bazowymi do porównań

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "szybki".
- Dziecko tworzy porównanie, np. "szybki jak wiatr".
- Wspólnie tworzą ilustrację do wybranego porównania.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Dobre wprowadzenie do języka literackiego

Wskazówka: Porównania warto zbierać w formie wspólnie tworzonego "słowniczka barwnego języka".

Nazywanie narzędzi i ich zastosowania

NARZĘDZIA I PRZEDMIOTY

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa funkcjonalnego dotyczącego przedmiotów codziennego użytku.

Materiały

- Karty obrazkowe narzędzi i przedmiotów

Przebieg

- Dziecko nazywa przedstawiony przedmiot.
- Opisuje, do czego on służy.
- Dopasowuje przedmiot do osoby, która go używa (np. zawód).

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre połączenie ze słownictwem o zawodach

Wskazówka: Ćwiczenie można wzbogacić o realne przedmioty domowe zamiast wyłącznie obrazków.

Redagowanie krótkiej wiadomości pisemnej

KRÓTKA WIADOMOŚĆ

Wiek: 9-12 lat

Cel ćwiczenia

- Przenoszenie kompetencji językowych na formę pisemną.

Materiały

- Kartka i przybory do pisania
- Przykładowy szablon wiadomości

Przebieg

- Dziecko redaguje krótką wiadomość do wybranej osoby.
- Dbą o zwrot grzecznościowy na początku i zakończenie wiadomości.
- Odczytuje wiadomość na głos i omawia ją z terapeutą.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Dobre połączenie logopedii z edukacją polonistyczną

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze przygotowuje do codziennej komunikacji pisemnej, np. wiadomości do bliskich.

CZĘŚĆ

Część III

ŚWIADOMOŚĆ FONOLOGICZNA

40 technik rozwijających słuch fonemowy: sylaby, głoski, rymy, analiza i synteza - fundament nauki czytania i pisanie.

Klaskanie sylab w imionach

KLASKANIE SYLAB

Wiek: 4-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości podziału słowa na sylaby.

Materiały

- Lista imion dzieci z grupy
- Bębenek lub klocki do stukania

Przebieg

- Dziecko wypowiada swoje imię, klaszcząc przy każdej sylabie.
- Liczy, ile sylab ma jego imię.
- Ćwiczenie powtarza się z imionami innych osób z grupy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne na powitanie grupy na początku zajęć

Wskazówka: Zaczynij od imion krótkich (1-2 sylaby), stopniowo przechodząc do dłuższych.

Liczenie sylab w słowach

LICZENIE SYLAB

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie umiejętności dzielenia słów na sylaby i ich liczenia.

Materiały

- Karty obrazkowe słów o różnej liczbie sylab
- Liczmany lub klocki

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i dzieli słowo na sylaby.
- Układa tyle klocków, ile sylab usłyszało.
- Porównuje liczbę sylab w różnych słowach.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Wizualne liczenie (klocki, palce) znacznie ułatwia dzieciom zrozumienie abstrakcyjnego pojęcia sylaby.

Wyszukiwanie rymów

WYSZUKIWANIE RYMÓW

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie wrażliwości na podobieństwo brzmieniowe końcówek wyrazów.

Materiały

- Zestaw kart obrazkowych z parami rymującymi się słowami

Przebieg

- Dziecko ogląda trzy obrazki, z których dwa się rymują.
- Wskazuje dwa rymujące się słowa i uzasadnia wybór.
- Dodaje własny przykład rymującego się słowa.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre przygotowanie do nauki czytania

Wskazówka: Rymowanki i wierszyki czytane na co dzień naturalnie wspierają rozwój tej umiejętności.

Wyodrębnianie pierwszej głoski w słowie

PIERWSZA GŁOSKA

Wiek: 5-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie analizy głoskowej - identyfikacja głoski na początku wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe różnych przedmiotów

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek, wyraźnie wydłużając pierwszą głoskę.
- Podaje, jaka głoska znajduje się na początku słowa.
- Szuka innych przedmiotów w sali zaczynających się na tę samą głoskę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym, przed nauką czytania
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Zacznij od głosek samogłoskowych i spółgłosek trwałych (np. s, m, sz), które łatwo wydłużyć.

Wyodrębnianie ostatniej głoski w słowie

OSTATNIA GŁOSKA

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie analizy głoskowej - identyfikacja głoski na końcu wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe różnych przedmiotów

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek, wyraźnie akcentując ostatnią głoskę.
- Podaje, jaka głoska kończy słowo.
- Szuka innego słowa kończącego się na tę samą głoskę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
- Trudniejsze niż wyodrębnianie głoski pierwszej

Wskazówka: To ćwiczenie jest trudniejsze niż wyodrębnianie głoski nagłosowej - wprowadzaj je dopiero po opanowaniu poprzedniego.

Głoskowanie krótkich słów - analiza głoskowa

GŁOSKOWANIE SŁÓW

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pełnej analizy głoskowej wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe krótkich słów (2-4 głoski)
- Liczmany do reprezentowania głosek

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek, np. "kot".
- Wypowiada słowo głoska po głosce: k-o-t.
- Układa liczmany reprezentujące każdą głoskę.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
- Kluczowe przygotowanie do nauki pisania

Wskazówka: Zaczynaj od słów bez zbitek spółgłoskowych - są łatwiejsze do analizy głoskowej.

Synteza głoskowa - odgadywanie słowa z głosek

SYNTEZA GŁOSKOWA

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności łączenia pojedynczych głosek w całe słowo.

Materiały

- Karty obrazkowe do sprawdzenia odpowiedzi

Przebieg

- Terapeuta wypowiada słowo głoska po głosce, np. "m-o-s-t".
- Dziecko syntetyzuje głoski i podaje całe słowo.
- Sprawdza odpowiedź, wskazując właściwy obrazek.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
- Kluczowe przygotowanie do nauki czytania

Wskazówka: Synteza głoskowa jest zwykle trudniejsza niż analiza - daj dziecku więcej czasu na przetworzenie usłyszanych głosek.

Usuwanie pierwszej głoski ze słowa

USUWANIE GŁOSKI

Wiek: 6-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zaawansowanej manipulacji fonologicznej.

Materiały

- Lista słów, które po usunięciu głoski tworzą nowe, sensowne słowo (np. "kran" bez k = "ran")

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo i prosi o usunięcie pierwszej głoski.
- Dziecko podaje, co zostało po usunięciu głoski.
- Sprawdzają razem, czy powstało prawdziwe słowo.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Zaawansowany etap pracy nad świadomością fonologiczną

Wskazówka: To zadanie należy do najtrudniejszych w obszarze świadomości fonologicznej - wprowadzaj je jako ostatnie.

Zamiana głósłki na inną - tworzenie nowych słów

ZAMIANA GŁÓSKI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczzenia

- Rozwijanie manipulacji fonemowej poprzez świadomą zamianę głósek.

Materiały

- Lista par słów różniących się jedną głóską (np. "kot-kod", "buty-budy")

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "kot".
- Prosi o zamianę ostatniej głósłki na "d".
- Dziecko podaje nowe słowo, np. "kod", i sprawdza, czy ma sens.

Dla kogo

- Dzieci w starszym wieku przedszkolnym i szkolnym
- Zaawansowane ćwiczzenie fonologiczne

Wskazówka: To ćwiczzenie świetnie przygotowuje do nauki ortografii i rozróżniania podobnie brzmiących wyrazów.

Liczenie słów w zdaniu

LICZENIE SŁÓW W ZDANIU

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości zdania jako ciągu odrębnych słów.

Materiały

- Krótkie zdania do analizy
- Liczmany lub klocki

Przebieg

- Terapeuta wypowiada krótkie zdanie, np. "Kot pije mleko".
- Dziecko liczy słowa, układając klocek na każde słowo.
- Podaje liczbę słów w usłyszonym zdaniu.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Przygotowanie do analizy zdania w nauce pisania

Wskazówka: Dzieci często mylą słowa z sylabami - warto jasno rozróżnić oba pojęcia w trakcie ćwiczeń.

Zabawa "czy słyszysz głoskę" - różnicowanie słuchowe

CZY SŁYSZYSZ GŁOSKĘ

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności wykrywania obecności danej głoski w słowie.

Materiały

- Zestaw obrazków, część zawiera ćwiczoną głoskę, część nie

Przebieg

- Terapeuta nazywa obrazek, dziecko nasłuchuje ćwiczonej głoski.
- Dziecko sygnalizuje (np. klaskaniem), gdy usłyszy głoskę docelową.
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi zestawami słów.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre wprowadzenie do dalszej pracy nad głoskowaniem

Wskazówka: To jedno z najprostszych ćwiczeń fonologicznych - dobry punkt startowy dla młodszych dzieci.

Dzielenie zdania na wyrazy z klockami

ZDANIE Z KLOCKÓW

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wizualizacja struktury zdania jako sekwencji odrębnych elementów.

Materiały

- Klocki jednakowego koloru dla każdego słowa

Przebieg

- Terapeuta wypowiada zdanie.
- Dziecko układa rząd klocków, po jednym na każde słowo.
- Wskazuje palcem odpowiedni klocek, powtarzając każde słowo osobno.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre przygotowanie do zapisu zdań

Wskazówka: To ćwiczenie warto połączyć z późniejszym przejściem do zapisu zdania w formie kresek.

Rymowana zgadywanka słowna

ZGADYWANKA RYMOWANA

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie świadomości rymu z rozumieniem języka.

Materiały

- Proste zagadki rymowane z brakującym słowem na końcu

Przebieg

- Terapeuta czyta zagadkę rymowaną z luką na końcu.
- Dziecko odgaduje brakujące słowo, dbając o zachowanie rymu.
- Sprawdzają wspólnie poprawność odpowiedzi.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne jako zabawa grupowa

Wskazówka: Twórz zagadki dotyczące bliskich dziecku tematów - zwierząt, zabawek, ulubionych postaci.

Sortowanie obrazków według liczby sylab

SORTOWANIE PO SYLABACH

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie umiejętności liczenia sylab poprzez zadanie sortowania.

Materiały

- Karty obrazkowe o różnej liczbie sylab
- Pudełka oznaczone liczbą sylab

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i liczy sylaby.
- Wkłada obrazek do pudełka oznaczonego odpowiednią liczbą.
- Na koniec sprawdza poprawność sortowania razem z terapeutą.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie samodzielnej pracy

Wskazówka: Ćwiczenie można przekształcić w stałą kartę pracy do samodzielnego wykonania przez dziecko.

Tworzenie własnych rymowanek

WŁASNE RYMOWANKI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie kreatywności fonologicznej i swobodnego posługiwania się rymem.

Materiały

- Kartka i przybory do pisania (opcjonalnie)

Przebieg

- Terapeuta podaje pierwszy wers, np. "Idzie kotek po płotku".
- Dziecko dokłada własny, rymujący się wers.
- Wspólnie tworzą krótką rymówkę i ją recytują.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetne zaawansowane ćwiczenie fonologiczno-językowe

Wskazówka: Nie oceniaj sensowności rymowanki zbyt surowo - najważniejsza jest poprawność samego rymu.

Wyklaskiwanie rytmu zdania

RYTM ZDANIA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie wycucia rytmu mowy jako wsparcia dla świadomości fonologicznej.

Materiały

- Krótkie zdania lub rymowanki

Przebieg

- Terapeuta wypowiada zdanie z wyraźnym rytmem.
- Dziecko wyklaskuje rytm, powtarzając zdanie.
- Ćwiczenie powtarza się z różnym tempem i akcentem.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z zajęciami muzyczno-ruchowymi

Wskazówka: Rytm i muzyka są naturalnym wsparciem rozwoju świadomości fonologicznej u małych dzieci.

Rozpoznawanie długich i krótkich słów

DŁUGIE I KRÓTKIE SŁOWA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie wstępnej świadomości długości słowa jako liczby sylab.

Materiały

- Pary obrazków - słowo krótkie i długie (np. "kot" i "helikopter")

Przebieg

- Dziecko nazywa oba obrazki.
- Wskazuje, które słowo jest dłuższe, a które krótsze.
- Uzasadnia swój wybór, licząc sylaby na głos.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre wprowadzenie przed nauką liczenia sylab

Wskazówka: Dzieci czasem mylą długość słowa z wielkością przedmiotu - warto to wyraźnie oddzielić w rozmowie.

Gra w skojarzenia dźwiękowe - łańcuch głosek

ŁAŃCUCH GŁOSEK

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Zaawansowane ćwiczenie analizy głoskowej w formie gry słownej.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - ćwiczenie słowne

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "kot".
- Dziecko musi podać kolejne słowo zaczynające się na ostatnią głoskę poprzedniego (kot - tor - rak).
- Gra toczy się do momentu wyczerpania pomysłów.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Świetna gra bez pomocy dydaktycznych

Wskazówka: To zaawansowane ćwiczenie łączy analizę głoskową z szybkością przetwarzania językowego.

Karta pracy - łączenie obrazków z tą samą głoską początkową

TA SAMA GŁOSKA POCZĄTKOWA

Wiek: 5-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie umiejętności rozpoznawania wspólnej głoski nagłosowej.

Materiały

- Karta pracy z obrazkami do połączenia liniami
- Kredka

Przebieg

- Dziecko nazywa wszystkie obrazki na karcie.
- Łączy liniami obrazki zaczynające się na tę samą głoskę.
- Na koniec głośno wymienia utworzone pary.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie samodzielne, także do domu

Wskazówka: Karty pracy tego typu świetnie nadają się jako zadanie domowe utrwalające pracę na zajęciach.

Segmentacja złożonych słów na sylaby i głoski

SEGMENTACJA ZŁOŻONYCH SŁÓW

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zaawansowanej analizy fonologicznej dłuższych, złożonych wyrazów.

Materiały

- Karty ze słowami wielosylabowymi (np. "parasolka", "helikopter")

Przebieg

- Dziecko dzieli słowo najpierw na sylaby, klaszcząc.
- Następnie dzieli wybraną sylabę na pojedyncze głoski.
- Porównuje trudność zadania między słowami krótkimi i długimi.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Zaawansowany etap pracy nad analizą fonologiczną

Wskazówka: Praca na dłuższych słowach powinna następować dopiero po pełnym opanowaniu analizy słów krótkich.

Odróżnianie głosek podobnych brzmieniowo (opozycje fonologiczne)

GŁOSKI PODOBNE

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie precyzyjnego różnicowania słuchowego głosek zbliżonych brzmieniowo (np. s-sz, k-g).

Materiały

- Pary obrazków różniących się jedną głoską (np. "kosa-kasza")

Przebieg

- Terapeuta wymawia jedno ze słów z pary.
- Dziecko wskazuje właściwy obrazek spośród dwóch podobnych.
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi parami opozycyjnymi.

Dla kogo

- Dzieci z trudnościami w różnicowaniu głosek
- Ważne przy zaburzeniach słuchu fonemowego

Wskazówka: To ćwiczenie jest kluczowe dla dzieci mylących litery o podobnym brzmieniu podczas nauki pisania.

Zabawa w "detektywa głosek" - szukanie ukrytej głoski w otoczeniu

DETEKTYW GŁOSEK

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Uogólnianie umiejętności rozpoznawania głoski poza kontekstem ćwiczeń stolikowych.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - wykorzystujemy otoczenie sali

Przebieg

- Terapeuta podaje głoskę docelową, np. "m".
- Dziecko rozgląda się po sali i szuka przedmiotów zaczynających się na tę głoskę.
- Za każde poprawne znalezienie otrzymuje punkt lub naklejkę.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne urozmaicenie standardowych ćwiczeń stolikowych

Wskazówka: Przenoszenie ćwiczeń poza kartę pracy pomaga dzieciom generalizować umiejętność w codziennym otoczeniu.

Porównywanie liczby głosek w dwóch słowach

LICZBA GŁOSEK

Wiek: 6-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie precyzyjnej analizy fonemowej i porównywania struktury słów.

Materiały

- Pary obrazków słów o różnej liczbie głosek

Przebieg

- Dziecko głoskuje oba słowa, licząc głoski w każdym.
- Wskazuje, które słowo ma więcej głosek.
- Uzasadnia odpowiedź, wymieniając wszystkie głoski.

Dla kogo

- Dzieci w starszym wieku przedszkolnym i szkolnym
- Zaawansowane ćwiczenie analizy głoskowej

Wskazówka: Zwróć uwagę, że liczba liter i liczba głosek nie zawsze się pokrywają (np. w przypadku dwuznaków sz, cz, rz).

Śpiewanie piosenek z podziałem na sylaby

PIOSENKI SYLABOWE

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Naturalne wspieranie świadomości sylabowej poprzez muzykę i śpiew.

Materiały

- Znana dziecku piosenka lub prosta melodia

Przebieg

- Grupa śpiewa piosenkę w naturalnym tempie.
- Następnie śpiewa ją, klaszcząc na każdą sylabę tekstu.
- Na koniec dzieci próbują śpiewać coraz wolniej, wyraźnie oddzielając sylaby.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne ćwiczenie grupowe na zajęciach muzyczno-ruchowych

Wskazówka: Muzyka i rytm to jedne z najbardziej naturalnych i lubianych przez dzieci form pracy nad sylabami.

Zgadywanie słowa po pierwszej sylabie

PIERWSZA SYLABA

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności przewidywania słowa na podstawie części informacji fonologicznej.

Materiały

- Karty obrazkowe do sprawdzenia odpowiedzi

Przebieg

- Terapeuta wypowiada tylko pierwszą sylabę słowa, np. "ba-".
- Dziecko próbuje odgadnąć całe słowo (np. "balon").
- Sprawdzają razem, czy odpowiedź pasuje do obrazka.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie rozwijające przewidywanie językowe

Wskazówka: To ćwiczenie można urozmaicić, akceptując różne poprawne odpowiedzi pasujące do podanej sylaby.

Karta pracy - kółko na każdą głoskę w słowie

KÓŁKA NA GŁOSKI

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wizualne utrwalenie liczby głosek w słowie w formie graficznej.

Materiały

- Karta pracy z obrazkami i pustymi kółkami pod spodem
- Kredka

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i głoskuje słowo.
- Zamalowuje jedno kółko na każdą usłyszaną głoskę.
- Sprawdza, czy liczba zamalowanych kółek zgadza się z liczbą głosek.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
- Dobrze przygotowanie do nauki pisania

Wskazówka: Ten format karty pracy jest łatwy do samodzielnego przygotowania w wielu wariantach trudności.

Rozpoznawanie liczby sylab w klaskaniu bez słów

SYLABY BEZ SŁÓW

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Odwrócenie typowego zadania - przejście od rytmu do liczby sylab.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Terapeuta klaszcze określoną liczbę razy, np. trzy klaśnięcia.
- Dziecko wymyśla słowo o takiej samej liczbie sylab.
- Sprawdzają razem, klaszcząc podane słowo.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobrze urozmaicenie typowych ćwiczeń sylabowych

Wskazówka: Odwrócenie kierunku zadania (z rytmu na słowo) mocno angażuje myślenie dziecka.

Wybieranie obrazka niepasującego pod względem głósłi

OBRAZEK NIEPASUJĄCY

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczénia

- Rozwijanie umiejętności porównywania głósł nagłosowych w kilku słowach jednocześnie.

Materiały

- Zestawy po 3-4 obrazki, gdzie jeden różni się głósłą początkową

Przebieg

- Dziecko nazywa wszystkie obrazki w zestawie.
- Wskazuje ten, który zaczyna się na inną głósłę niż pozostałe.
- Uzasadnia swój wybór głósłno.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczénie klasyfikacyjne

Wskazówka: To zadanie typu "który nie pasuje" dobrze sprawdza się także jako szybki test kontrolny postępów.

Tworzenie słów zaczynających się na wskazaną sylabę

SŁOWA NA SYLABĘ

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie płynności fonologicznej i szybkiego wyszukiwania słów w pamięci.

Materiały

- Karty z sylabami startowymi (np. "ba-", "ko-")

Przebieg

- Dziecko losuje kartę z sylabą.
- W określonym czasie podaje jak najwięcej słów zaczynających się na tę sylabę.
- Liczy razem z terapeutą, ile słów udało się wymyślić.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Dobre ćwiczenie z elementem rywalizacji

Wskazówka: Można wprowadzić element czasowy (np. 30 sekund), co dodatkowo motywuje starsze dzieci.

Odgadywanie zwierzęcia na podstawie głoskowania

GŁOSKOWANE ZWIERZĘTA

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie syntezy głoskowej z tematycznym słownictwem o zwierzętach.

Materiały

- Karty ze zwierzętami do sprawdzenia odpowiedzi

Przebieg

- Terapeuta głoskuje nazwę zwierzęcia, np. "k-o-t".
- Dziecko syntetyzuje głoski i podaje nazwę zwierzęcia.
- Naśladuje odgłos i ruch odgadniętego zwierzęcia.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne połączenie ruchu, zabawy i syntezy głoskowej

Wskazówka: Element ruchowy (naśladowanie zwierzęcia) dodatkowo utrwala zapamiętane słowo.

Wystukiwanie liczby głosek na bębnieku

GŁOSKI NA BĘBENKU

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wzmocnienie analizy głoskowej poprzez zaangażowanie ruchu i dźwięku.

Materiały

- Mały bębenek lub inny instrument perkusyjny

Przebieg

- Dziecko głoskuje podane słowo.
- Na każdą głoskę uderza raz w bębenek.
- Liczy uderzenia, potwierdzając liczbę głosek w słowie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobrze dla dzieci lubiących ruch i dźwięk

Wskazówka: Zaangażowanie wielu zmysłów jednocześnie (słuch, ruch, dźwięk) wspiera trwałość zapamiętywania.

Rozpoznawanie zdań krótkich i długich

ZDANIA KRÓTKIE I DŁUGIE

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości struktury zdania jako ciągu słów o różnej długości.

Materiały

- Pary zdań - jedno krótkie, jedno dłuższe

Przebieg

- Terapeuta czyta oba zdania.
- Dziecko wskazuje, które zdanie było dłuższe.
- Liczy słowa w obu zdaniach, by potwierdzić odpowiedź.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobrze uzupełnienie ćwiczeń liczenia słów w zdaniu

Wskazówka: To ćwiczenie warto połączyć z fizycznym przedstawieniem długości zdania za pomocą sznurka lub wstążki.

Tworzenie słowa wspak (proste przypadki)

SŁOWO WSPAK

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Zaawansowana manipulacja fonemowa - odwracanie kolejności głosek.

Materiały

- Lista krótkich słów tworzących sensowne słowo wspak (np. "kot" - "tok")

Przebieg

- Terapeuta podaje krótkie słowo.
- Dziecko próbuje wymówić je od tyłu, głoska po głosce.
- Sprawdzają, czy powstało prawdziwe słowo.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Bardzo zaawansowane ćwiczenie fonologiczne

Wskazówka: To jedno z najtrudniejszych zadań fonologicznych - wprowadzaj je tylko u dzieci bez trudności w tym obszarze.

Segregowanie obrazków na te z głoską dźwięczną i bezdźwięczną

DŹWIĘCZNE I BEZDŹWIĘCZNE

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości fonologicznej dotyczącej dźwięczności głosek.

Materiały

- Karty obrazkowe z głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi w nagłosie (np. "z" i "s")

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek, kładąc dłoń na gardle, by wyczuć drganie.
- Klasyfikuje słowo jako zawierające głoskę dźwięczną lub bezdźwięczną.
- Sortuje obrazki do dwóch grup.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Ważne przy trudnościach z różnicowaniem par dźwięczność-bezdźwięczność

Wskazówka: Dotykanie gardła podczas wymawiania głosek to prosty i skuteczny sposób wyczucia dźwięczności.

Zabawa w echo - powtarzanie sekwencji sylab

ECHO SYLABOWE

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci fonologicznej i precyzyjnego powtarzania sekwencji dźwiękowych.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Terapeuta wypowiada sekwencję sylab, np. "ba-da-ga".
- Dziecko powtarza sekwencję jak echo, dokładnie w tej samej kolejności.
- Sekwencje stopniowo się wydłużają.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z pracą nad pamięcią słuchową

Wskazówka: To ćwiczenie świetnie łączy świadomość fonologiczną z rozwojem pamięci słuchowej krótkotrwałej.

Wyszukiwanie słów ukrytych w dłuższym wyrazie

SŁOWA UKRYTE

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zaawansowanej analizy fonologicznej i elastyczności językowej.

Materiały

- Lista dłuższych słów zawierających ukryte krótsze słowa (np. "parasolka" - "para", "sol")

Przebieg

- Dziecko otrzymuje długie słowo.
- Szuka w nim ukrytych, krótszych słów.
- Zapisuje lub wypowiada wszystkie znalezione słowa.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie, dobre jako zagadka

Wskazówka: To zadanie świetnie rozwija także umiejętności potrzebne do rozwiązywania krzyżówek i rebusów.

Klasyfikowanie słów według głoski w środku wyrazu

GŁOSKA W ŚRODKU

Wiek: 6-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności lokalizowania głoski w środkowej pozycji wyrazu.

Materiały

- Karty obrazkowe słów z ćwiczoną głoską w środku

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek i głoskuje słowo.
- Wskazuje, w którym miejscu (początek, środek, koniec) znajduje się głoska.
- Sortuje obrazki według pozycji głoski w słowie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Zaawansowane ćwiczenie lokalizacji głoski

Wskazówka: Lokalizacja głoski w środku słowa jest zwykle najtrudniejsza - poświęć jej więcej czasu ćwiczeń.

Gra planszowa "sylabowy wyścig"

SYLABOWY WYŚCIG

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie liczenia sylab w formie atrakcyjnej gry planszowej.

Materiały

- Plansza z polami, kostka, pionki
- Karty obrazkowe

Przebieg

- Dziecko losuje kartę obrazkową i liczy sylaby w nazwie.
- Przesuwa pionek o tyle pól, ile naliczyło sylab.
- Wygrywa osoba, która pierwsza dotrze do mety.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetna gra grupowa lub w parach

Wskazówka: Element rywalizacji i gry planszowej znacząco zwiększa motywację dzieci do wielokrotnych powtórzeń.

Rozróżnianie sylaby otwartej i zamkniętej

SYLABA OTWARTA I ZAMKNIĘTA

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Pogłębienie wiedzy o strukturze sylaby jako przygotowanie do nauki ortografii.

Materiały

- Lista słów z sylabami otwartymi i zamkniętymi

Przebieg

- Terapeuta wyjaśnia różnicę: sylaba otwarta kończy się samogłoską, zamknięta - spółgłoską.
- Dziecko dzieli podane słowa na sylaby i klasyfikuje każdą z nich.
- Tworzy własne przykłady obu typów sylab.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie językowo-ortograficzne

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze łączy logopedię z edukacją polonistyczną na poziomie szkoły podstawowej.

Zabawa w "psujemy słowo" - manipulacja głoskami dla zabawy

PSUJEMY SŁOWO

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie manipulacji fonemowej w formie swobodnej, humorystycznej zabawy.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - ćwiczenie słowne

Przebieg

- Terapeuta podaje słowo, np. "bałwan".
- Dziecko zamienia jedną głoskę, tworząc śmieszne, nowe "słowo".
- Grupa wspólnie się śmieje i próbuje wymyślić kolejne warianty.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetne zakończenie zajęć w lekkiej, zabawowej atmosferze

Wskazówka: Humor i zabawa świetnie obniżają napięcie związane z trudnymi zadaniami fonologicznymi.

CZĘŚĆ

Część IV

UWAGA I PAMIĘĆ SŁUCHOWA

35 technik wzmacniających koncentrację słuchową, pamięć sekwencyjną i zdolność wykonywania poleceń.

Rozpoznawanie dźwięków otoczenia

DŹWIĘKI OTOCZENIA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie uwagi słuchowej poprzez rozpoznawanie typowych dźwięków z otoczenia.

Materiały

- Nagrania dźwięków codziennych (dzwonek, pies, deszcz)
- Karty obrazkowe do dopasowania

Przebieg

- Dziecko słucha nagrania konkretnego dźwięku.
- Wskazuje pasujący obrazek spośród kilku możliwości.
- Nazywa źródło dźwięku i opisuje sytuację, w której go słyszy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobrze wprowadzenie do pracy nad uwagą słuchową

Wskazówka: Zacznij od dźwięków bardzo charakterystycznych i znanych dziecku z codziennego życia.

Lokalizacja źródła dźwięku

LOKALIZACJA DŹWIĘKU

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności wskazywania kierunku, z którego dochodzi dźwięk.

Materiały

- Dzwoneczek lub inny źródło dźwięku
- Opaska na oczy (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko zamyka oczy lub zakłada opaskę.
- Terapeuta wydaje dźwięk w różnych miejscach sali.
- Dziecko wskazuje ręką kierunek, z którego dochodził dźwięk.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre ćwiczenie ruchowo-słuchowe

Wskazówka: Upewnij się, że dziecko czuje się bezpiecznie z zamkniętymi oczami - w razie potrzeby wystarczy odwrócenie się plecami.

Zapamiętywanie sekwencji dźwięków

SEKWENCJA DŹWIĘKÓW

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej sekwencyjnej.

Materiały

- Kilka różnych instrumentów lub przedmiotów wydających dźwięk

Przebieg

- Terapeuta wydaje dźwięk dwoma lub trzema różnymi przedmiotami po kolei.
- Dziecko odtwarza tę samą sekwencję, używając tych samych przedmiotów.
- Sekwencja stopniowo się wydłuża.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Praca indywidualna

Wskazówka: Zwiększaj długość sekwencji tylko wtedy, gdy dziecko opanowało poprzedni poziom trudności.

Wykonywanie poleceń jednoetapowych

POLECENIA JEDNOETAPOWE

Wiek: 3-5 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie podstawowej uwagi słuchowej i rozumienia prostych poleceń.

Materiały

- Zabawki lub przedmioty codziennego użytku

Przebieg

- Terapeuta wydaje proste polecenie, np. "podaj mi piłkę".
- Dziecko wykonuje polecenie bez dodatkowych podpowiedzi.
- Polecenia stopniowo stają się mniej oczywiste z kontekstu.

Dla kogo

- Najmłodsze dzieci przedszkolne
- Podstawa do dalszej pracy nad poleceniami złożonymi

Wskazówka: Unikaj wskazywania przedmiotu palcem podczas wydawania polecenia - to osłabia trening samej uwagi słuchowej.

Wykonywanie poleceń dwuetapowych

POLECENIA DWUETAPOWE

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej roboczej i zdolności do wykonania sekwencji czynności.

Materiały

- Zabawki lub przedmioty do manipulacji

Przebieg

- Terapeuta wydaje polecenie dwuetapowe, np. "weź klocek i połóż go na krześle".
- Dziecko wykonuje oba etapy we właściwej kolejności.
- Terapeuta obserwuje, czy dziecko pamięta pełne polecenie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Ważne przygotowanie do funkcjonowania w grupie

Wskazówka: Jeśli dziecko wykonuje tylko jeden etap, sprawdź czy to problem pamięci, czy rozumienia języka.

Gra w głuchy telefon

GŁUCHY TELEFON

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie precyzyjnego słuchania i wiernego powtarzania usłyszanej informacji.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Pierwsza osoba szepcze krótkie słowo lub zdanie sąsiadowi.
- Informacja jest przekazywana szeptem wzdłuż całej grupy.
- Ostatnia osoba mówi na głos, co usłyszała - porównuje się z oryginałem.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Świetna zabawa grupowa

Wskazówka: Zaczynij od pojedynczych słów, przechodząc stopniowo do krótkich zdań w miarę wzrostu umiejętności grupy.

Różnicowanie dźwięków cichych i głośnych

CICHO I GŁOŚNO

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości natężenia dźwięku.

Materiały

- Instrument perkusyjny lub inne źródło dźwięku

Przebieg

- Terapeuta wydaje dźwięk raz cicho, raz głośno.
- Dziecko naśladuje odpowiednią siłą, np. tupiąc cicho lub głośno.
- Zabawa w "radio" - dziecko "przekręca" wyimaginowany regulator głośności.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z zajęciami ruchowymi

Wskazówka: To ćwiczenie warto połączyć z nauką regulowania własnego głosu w odpowiednich sytuacjach.

Różnicowanie dźwięków wysokich i niskich

WYSOKO I NISKO

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości wysokości dźwięku, przydatnej też w pracy nad prozodią mowy.

Materiały

- Instrument muzyczny lub nagrania dźwięków o różnej wysokości

Przebieg

- Terapeuta gra lub odtwarza dźwięk wysoki lub niski.
- Dziecko reaguje ruchem - np. staje na palcach przy dźwięku wysokim, kuca przy niskim.
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi instrumentami.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Dobre połączenie z elementami muzykoterapii

Wskazówka: Ćwiczenia z wysokością dźwięku wspierają również późniejszą pracę nad intonacją mowy.

Pamięciowa gra "co usłyszałem jako pierwsze"

CO BYŁO PIERWSZE

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej sekwencyjnej z naciskiem na kolejność.

Materiały

- Lista 3-5 słów niepowiązanych ze sobą tematycznie

Przebieg

- Terapeuta czyta listę słów w określonej kolejności.
- Dziecko podaje, które słowo usłyszało jako pierwsze, a które jako ostatnie.
- Stopniowo zwiększa się liczba słów na liście.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Praca indywidualna

Wskazówka: Używaj słów niepowiązanych znaczeniowo, by dziecko opierało się wyłącznie na pamięci słuchowej, nie na skojarzeniach.

Odtwarzanie rytmu granego na instrumencie

ODTWARZANIE RYTMU

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej rytmicznej i koordynacji słuchowo-ruchowej.

Materiały

- Bębenek lub klawesy

Przebieg

- Terapeuta wystukuje prosty rytm.
- Dziecko odtwarza dokładnie ten sam rytm na swoim instrumencie.
- Rytm stopniowo stają się bardziej złożone.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne połączenie z zajęciami muzycznymi

Wskazówka: Poczucie rytmu jest ściśle powiązane z rozwojem prawidłowej prozodii i płynności mowy.

Reagowanie na umówiony sygnał dźwiękowy

UMÓWIONY SYGNAŁ

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie selektywnej uwagi słuchowej - reagowania na konkretny, wcześniej ustalony sygnał.

Materiały

- Dzwonek lub inny wyraźny sygnał dźwiękowy

Przebieg

- Terapeuta ustala z dzieckiem, jaką czynność wykonuje na dany sygnał (np. zamrożenie w bezruchu).
- Podczas swobodnej zabawy w tle włącza się różne dźwięki.
- Dziecko reaguje tylko na umówiony wcześniej sygnał.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne ćwiczenie grupowe, np. na początku zajęć

Wskazówka: To ćwiczenie doskonale trenuje zdolność ignorowania rozpraszających dźwięków, kluczową w klasie szkolnej.

Zapamiętywanie listy zakupów

LISTA ZAKUPÓW

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej w kontekście funkcjonalnym, zbliżonym do codziennych sytuacji.

Materiały

- Karty z produktami spożywczymi (pomocniczo)

Przebieg

- Terapeuta wymienia listę 3-5 produktów do kupienia.
- Dziecko powtarza listę z pamięci, bez podglądania obrazków.
- Zabawa w sklep - dziecko "kupi" wymienione produkty.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Dobre ćwiczenie funkcjonalne do przełożenia na codzienność

Wskazówka: To ćwiczenie można naturalnie przenieść do domu, angażując dziecko w realne zakupy.

Różnicowanie głosów znanych osób

GŁOSY ZNANYCH OSÓB

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie rozpoznawania i różnicowania cech głosu.

Materiały

- Nagrania głosów osób znanych dziecku (za zgodą i wiedzą opiekunów)

Przebieg

- Dziecko słucha krótkiego nagrania głosu.
- Próbuje rozpoznać, do kogo należy głos.
- Opisuje cechy głosu, które pomogły w rozpoznaniu (wysoki, niski, szybki).

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Wymaga wcześniejszego przygotowania nagrań

Wskazówka: Pamiętaj o uzyskaniu zgody na wykorzystanie nagrań głosu innych osób w materiałach terapeutycznych.

Wysłuchiwanie różnic między dwoma podobnymi dźwiękami

PODOBNE DŹWIĘKI

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie precyzji różnicowania słuchowego dźwięków niewerbalnych.

Materiały

- Nagrania par zbliżonych dźwięków (np. szelest papieru i szelest folii)

Przebieg

- Dziecko słucha dwóch podobnych dźwięków po kolei.
- Określa, czy dźwięki były takie same, czy różne.
- Próbuje opisać, na czym polegała różnica.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Zaawansowane ćwiczenie percepcji słuchowej

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze przygotowuje do późniejszego różnicowania podobnych głosek mowy.

Pamięciowe odtwarzanie krótkiej historyjki

PAMIĘĆ HISTORYJKI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej w kontekście dłuższej, znaczącej wypowiedzi.

Materiały

- Krótka historyjka dostosowana do wieku dziecka

Przebieg

- Terapeuta czyta krótką historyjkę.
- Dziecko odpowiada na pytania dotyczące szczegółów historii.
- Próbuje opowiedzieć historię własnymi słowami z pamięci.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważne wsparcie dla rozumienia tekstu słuchanego

Wskazówka: Zaczynij od pytań o fakty (kto, co), przechodząc stopniowo do pytań wymagających wnioskowania.

Gra w Bingo dźwiękowe

BINGO DŹWIĘKOWE

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie rozpoznawania dźwięków w formie atrakcyjnej gry planszowej.

Materiały

- Karty bingo z obrazkami dźwięków
- Nagrania odpowiadające obrazkom
- Żetony do zakrywania pól

Przebieg

- Terapeuta odtwarza kolejne nagrania dźwięków.
- Dziecko zakrywa żetonem pasujący obrazek na swojej karcie.
- Wygrywa osoba, która pierwsza zakryje cały rząd lub całą kartę.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetna gra grupowa

Wskazówka: Gra w Bingo motywuje do skupienia uwagi na dłużej niż standardowe, krótkie ćwiczenia.

Uważne słuchanie i wykrywanie błędu w opowiadaniu

WYKRYWANIE BŁĘDU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie krytycznej, uważnej uwagi słuchowej podczas dłuższej wypowiedzi.

Materiały

- Krótkie opowiadanie z celowo wprowadzonymi błędami logicznymi

Przebieg

- Terapeuta czyta opowiadanie z ukrytym błędem (np. "śnieg padał w lecie").
- Dziecko uważnie słucha, próbując wykryć nielogiczny fragment.
- Wskazuje błąd i wyjaśnia, dlaczego jest on nielogiczny.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Zaawansowane ćwiczenie łączące uwagę słuchową z rozumieniem

Wskazówka: To ćwiczenie świetnie rozwija także umiejętność krytycznego myślenia, przydatną w nauce szkolnej.

Rozpoznawanie liczby dźwięków (kłaśnieć)

LICZBA DŹWIĘKÓW

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie podstawowej uwagi słuchowej i umiejętności liczenia bodźców dźwiękowych.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Terapeuta klaszcze kilka razy, dziecko nie widzi rąk terapeuty.
- Dziecko podaje, ile razy usłyszało kłaśnięcie.
- Liczba kłaśnięć stopniowo rośnie.

Dla kogo

- Najmłodsze dzieci przedszkolne
- Bardzo proste ćwiczenie wprowadzające

Wskazówka: To jedno z najprostszych ćwiczeń uwagi słuchowej - dobry punkt wyjścia dla najmłodszych dzieci.

Śledzenie instrukcji podczas rysowania

RYSOWANIE ZE SŁUCHU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zdolności do dokładnego wykonania instrukcji słuchowej krok po kroku.

Materiały

- Kartka i kredki
- Lista prostych instrukcji rysunkowych

Przebieg

- Terapeuta podaje instrukcje, np. "narysuj koło, a nad nim trójkąt".
- Dziecko rysuje zgodnie z usłyszaną instrukcją, bez podglądania wzoru.
- Na koniec porównuje swój rysunek z oryginałem.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Dobre ćwiczenie łączące uwagę słuchową z grafomotoryką

Wskazówka: To ćwiczenie doskonale symuluje sytuacje szkolne, w których dziecko musi wykonywać polecenia nauczyciela.

Gra "Szymon mówi" - selektywne słuchanie poleceń

SZYMON MÓWI

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie selektywnej uwagi słuchowej i kontroli impulsywności.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Terapeuta wydaje polecenia ruchowe, np. "Szymon mówi: dotknij nosa".
- Dziecko wykonuje polecenie tylko wtedy, gdy poprzedza je fraza "Szymon mówi".
- Polecenia bez tej frazy należy zignorować.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetna zabawa grupowa

Wskazówka: Ta klasyczna gra doskonale trenuje hamowanie automatycznej reakcji i skupienie na szczegółach polecenia.

Odtwarzanie sekwencji ruchowej ze słuchu

SEKWENCJA RUCHOWA

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie pamięci słuchowej z sekwencją ruchową.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów

Przebieg

- Terapeuta podaje sekwencję ruchów słownie, np. "kłaśnij, tupnij, kłaśnij".
- Dziecko wykonuje sekwencję dokładnie w podanej kolejności.
- Sekwencja stopniowo się wydłuża i komplikuje.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobrze ćwiczenie integrujące słuch i ruch

Wskazówka: Ćwiczenia integrujące różne zmysły są szczególnie skuteczne u dzieci z trudnościami koncentracji.

Wybieranie dźwięku spośród tła akustycznego

DŹWIĘK NA TLE SZUMU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zdolności wyodrębniania istotnego dźwięku spośród szumu tła, kluczowej w klasie szkolnej.

Materiały

- Nagranie z cichym szumem tła i wyraźnym dźwiękiem docelowym

Przebieg

- Dziecko słucha nagrania z dźwiękiem tła.
- Wskazuje moment, w którym pojawia się dźwięk docelowy.
- Stopniowo zwiększa się poziom szumu tła.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważne przy trudnościach z koncentracją w hałaśliwym otoczeniu

Wskazówka: To ćwiczenie dobrze przygotowuje dzieci do funkcjonowania w gwarnej sali lekcyjnej.

Rozpoznawanie emocji w intonacji głosu

EMOCJE W INTONACJI

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie uwagi słuchowej ukierunkowanej na prozodię i ton wypowiedzi.

Materiały

- Nagrania lub żywe wypowiedzi tego samego zdania w różnych emocjach

Przebieg

- Terapeuta wypowiada to samo zdanie ze złością, radością i smutkiem.
- Dziecko rozpoznaje emocję wyłącznie na podstawie tonu głosu.
- Próbuje samodzielnie odtworzyć wybraną emocję w głosie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Dobre połączenie uwagi słuchowej z kompetencjami emocjonalnymi

Wskazówka: To ćwiczenie jest szczególnie cenne dla dzieci mających trudność z odczytywaniem niewerbalnych sygnałów w komunikacji.

Wystukiwanie liczby sylab usłyszanych w słowie zza ekranu

SŁUCHANIE BEZ PATRZENIA

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Eliminacja podpowiedzi wzrokowych, by wzmocnić czystą uwagę słuchową.

Materiały

- Parawan lub kartka zasłaniająca usta terapeuty

Przebieg

- Terapeuta wypowiada słowo, zasłaniając usta, by dziecko nie mogło czytać z ruchu warg.
- Dziecko wystukuje liczbę sylab wyłącznie na podstawie tego, co usłyszało.
- Ćwiczenie porównuje się z wersją, w której dziecko widzi twarz mówiącego.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Dobrze dla dzieci nadmiernie polegających na czytaniu z ruchu warg

Wskazówka: Eliminacja podpowiedzi wzrokowych ujawnia realny poziom samej uwagi słuchowej dziecka.

Zabawa w radio - dostrajanie się do jednego głosu

DOSTRAJANIE SIĘ DO GŁOSU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności skupienia się na jednym głosie mimo obecności innych dźwięków.

Materiały

- Dwa nagrania odtwarzane jednocześnie z różnych źródeł (lub dwie osoby mówiące naraz)

Przebieg

- Dziecko słyszy dwa nagrania jednocześnie z różnych głośników.
- Skupia się wyłącznie na wskazanym głosie i próbuje powtórzyć usłyszaną treść.
- Poziom trudności rośnie wraz z głośnością drugiego, rozpraszającego nagrania.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie selektywnej uwagi słuchowej

Wskazówka: To zaawansowane ćwiczenie warto wprowadzać dopiero po opanowaniu prostszych zadań na tle ciszy.

Odtwarzanie melodii klaskaniem

MELODIA W KLASKANIU

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej rytmiczno-melodycznej.

Materiały

- Znana dziecku melodia lub prosta piosenka

Przebieg

- Terapeuta nuci lub odtwarza krótki fragment melodii.
- Dziecko odtwarza jej rytm poprzez klaskanie.
- Wspólnie sprawdzają, czy rytm się zgadza z oryginałem.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre połączenie z zajęciami muzycznymi

Wskazówka: Znane dziecku melodie (np. z ulubionych bajek) zwiększają zaangażowanie i motywację do ćwiczenia.

Odgadywanie liczby osób mówiących jednocześnie

ILE OSÓB MÓWI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zaawansowanej analizy słuchowej złożonego sygnału dźwiękowego.

Materiały

- Nagranie z jedną, dwiema lub trzema osobami mówiącymi jednocześnie

Przebieg

- Dziecko słucha krótkiego nagrania.
- Podaje, ile osób mówiło jednocześnie.
- Uzasadnia swoją odpowiedź, opisując, co usłyszało.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Bardzo zaawansowane ćwiczenie percepcji słuchowej

Wskazówka: To ćwiczenie przypomina realne sytuacje szkolne, gdy w klasie mówi jednocześnie kilka osób.

Powtarzanie zdań o rosnącej długości

ZDANIA O ROSNĄCEJ DŁUGOŚCI

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pojemności pamięci słuchowej werbalnej.

Materiały

- Lista zdań o stopniowo rosnącej długości

Przebieg

- Terapeuta wypowiada krótkie zdanie, dziecko je powtarza.
- Zdania stopniowo się wydłużają o kolejne elementy.
- Ćwiczenie kończy się, gdy dziecko nie jest już w stanie poprawnie powtórzyć zdania.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Dobre narzędzie do wstępnej oceny pamięci słuchowej

Wskazówka: Ćwiczenie to można też wykorzystać jako prosty test poziomu pamięci słuchowej dziecka.

Wskazywanie zmiany w powtarzanej sekwencji dźwięków

ZMIANA W SEKWENCJI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie czujności słuchowej na drobne zmiany w znanym wzorcu.

Materiały

- Zestaw dźwięków do odtwarzania w sekwencji

Przebieg

- Terapeuta kilkakrotnie powtarza tę samą sekwencję dźwięków.
- Przy jednym powtórzeniu celowo zmienia kolejność lub jeden element.
- Dziecko sygnalizuje, że zauważyło zmianę.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie uwagi słuchowej

Wskazówka: To zadanie dobrze trenuje czujność potrzebną do wykrywania błędów we własnej i cudzej mowie.

Zapamiętywanie i odtwarzanie numeru telefonu (ciągu cyfr)

CIĄG CYFR

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej dla materiału niezwiązanego znaczeniowo.

Materiały

- Lista losowych ciągów cyfr o rosnącej długości

Przebieg

- Terapeuta wypowiada ciąg 3 cyfr, dziecko powtarza.
- Liczba cyfr w ciągu stopniowo rośnie.
- Ćwiczenie można wykonać też w wersji "od tyłu" dla starszych dzieci.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Klasyczne narzędzie oceny pamięci słuchowej

Wskazówka: Materiał niezwiązany znaczeniowo (cyfry) jest trudniejszy do zapamiętania niż materiał sensowny - to normalne.

Rozróżnianie identycznych i różnych par słów

PARY IDENTYCZNE CZY RÓŻNE

Wiek: 5-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie precyzyjnej dyskryminacji słuchowej par słów.

Materiały

- Lista par słów - identycznych lub różniących się jedną głoską

Przebieg

- Terapeuta wypowiada dwa słowa po kolei, np. "koza-koza" lub "koza-kosa".
- Dziecko określa, czy słowa były takie same, czy różne.
- Ćwiczenie powtarza się z coraz bardziej zbliżonymi parami.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Ważne przy trudnościach w różnicowaniu głosek

Wskazówka: To ćwiczenie warto łączyć z pracą nad świadomością fonologiczną - obie umiejętności wzajemnie się wspierają.

Śledzenie opowiadania i uzupełnianie brakujących informacji

BRAKUJĄCE INFORMACJE

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie aktywnego słuchania z jednoczesnym wyszukiwaniem konkretnych informacji.

Materiały

- Krótkie opowiadanie z pytaniami kontrolnymi

Przebieg

- Terapeuta zapowiada, jakich informacji dziecko ma szukać podczas słuchania.
- Czyta opowiadanie, dziecko uważnie słucha, koncentrując się na wskazanych informacjach.
- Po zakończeniu dziecko odpowiada na pytania dotyczące tych informacji.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Ważne przygotowanie do słuchania lekcji w szkole

Wskazówka: Wcześniejsze wskazanie celu słuchania znacząco poprawia efektywność zapamiętywania informacji.

Gra w kalambury dźwiękowe

KALAMBURY DŹWIĘKOWE

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Łączenie uwagi słuchowej z rozpoznawaniem dźwięków w formie zabawowej.

Materiały

- Karty z nazwami zwierząt lub przedmiotów wydających charakterystyczny dźwięk

Przebieg

- Jedno dziecko losuje kartę i naśladuje dźwięk wydawany przez dane zwierzę lub przedmiot.
- Pozostałe dzieci uważnie słuchają i zgadują, co zostało przedstawione.
- Role się zmieniają przy każdej rundzie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetna zabawa grupowa

Wskazówka: Ta zabawa świetnie łączy uwagę słuchową z ekspresją i pewnością siebie w grupie.

Odtwarzanie z pamięci kolejności czynności dnia

KOLEJNOŚĆ CZYNNOŚCI

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pamięci słuchowej sekwencyjnej w kontekście funkcjonalnym.

Materiały

- Lista prostych czynności dnia codziennego

Przebieg

- Terapeuta wymienia kilka czynności w określonej kolejności, np. "wstań, umyj zęby, ubierz się".
- Dziecko powtarza czynności w tej samej kolejności.
- Dziecko wykonuje wybrane czynności naprawdę, jeśli to możliwe.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre ćwiczenie funkcjonalne wspierające samodzielność

Wskazówka: To ćwiczenie ma bezpośrednie przełożenie na codzienne funkcjonowanie dziecka w domu i przedszkolu.

Uważne słuchanie audiobooka z zadaniami kontrolnymi

SŁUCHANIE AUDIOBOOKA

Wiek: 7-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie długotrwałej uwagi słuchowej na materiale o większej objętości.

Materiały

- Krótki fragment audiobooka dostosowany do wieku
- Lista pytań kontrolnych

Przebieg

- Dziecko słucha wybranego fragmentu audiobooka.
- Po wysłuchaniu odpowiada na pytania dotyczące treści.
- Dzieli się własną opinią o usłyszanym fragmencie.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Dobre ćwiczenie do regularnej pracy domowej

Wskazówka: Regularne słuchanie audiobooków w domu świetnie uzupełnia pracę terapeutyczną nad uwagą słuchową.

CZĘŚĆ

Część V

KOMUNIKACJA I PRAGMATYKA

30 technik wspierających komunikację społeczną: naprzemiennność w rozmowie, emocje, scenki społeczne i asertywność.

Naprzemiennność w rozmowie - kto teraz mówi

NAPRZEMIENNOŚĆ W ROZMOWIE

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności czekania na swoją kolej w rozmowie i słuchania rozmówcy.

Materiały

- Przedmiot symbolizujący "prawo głosu" (np. mała piłeczka)

Przebieg

- Osoba trzymająca przedmiot mówi, pozostali słuchają.
- Po wypowiedzi przedmiot przekazywany jest kolejnej osobie.
- Ćwiczenie utrwała zasadę: mówi tylko ten, kto trzyma przedmiot.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne ćwiczenie grupowe na start zajęć

Wskazówka: Ta prosta zasada znacząco redukuje przerywanie wypowiedzi, częste u dzieci z trudnościami komunikacyjnymi.

Utrzymywanie tematu rozmowy

UTRZYMYWANIE TEMATU

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności kontynuowania rozmowy na wybrany temat bez nagłych dygresji.

Materiały

- Karty z tematami rozmów (np. "zwierzęta domowe")

Przebieg

- Dziecko losuje temat i rozpoczyna krótką rozmowę z terapeutą.
- Terapeuta zadaje pytania rozwijające temat.
- Jeśli dziecko odbiega od tematu, terapeuta delikatnie naprowadza rozmowę z powrotem.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Praca indywidualna

Wskazówka: Wizualny znacznik tematu (np. karta na stole) pomaga dziecku pamiętać, o czym rozmawia.

Rozpoznawanie i nazywanie emocji własnych

MOJE EMOCJE

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości emocjonalnej jako podstawy skutecznej komunikacji.

Materiały

- Karty z emocjami
- Termometr emocji lub skala wizualna

Przebieg

- Dziecko wskazuje, jak się dziś czuje, na skali emocji.
- Opowiada, co spowodowało dany nastrój.
- Terapeuta pomaga nazwać emocję dokładniej, jeśli dziecko ma trudność.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Dobre rozpoczęcie każdych zajęć

Wskazówka: Regularne "sprawdzanie nastroju" na początku zajęć buduje nawyk nazywania emocji na co dzień.

Scenki społeczne - jak się przywitać

SCENKA: POWITANIE

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie podstawowych zachowań komunikacyjnych w sytuacji powitania.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - odgrywanie scenki

Przebieg

- Terapeuta i dziecko odgrywają scenkę spotkania.
- Dziecko ćwiczy powitanie - kontakt wzrokowy, uśmiech, słowa powitania.
- Role się odwracają, by dziecko zobaczyło scenkę z innej perspektywy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Ważne dla dzieci z trudnościami w nawiązywaniu kontaktu

Wskazówka: Odgrywanie scenek w bezpiecznych warunkach terapeutycznych ułatwia przeniesienie umiejętności do realnych sytuacji.

Scenki społeczne - proszenie o pomoc

SCENKA: PROSZENIE O POMOC

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności skutecznego proszenia o pomoc w trudnej sytuacji.

Materiały

- Karty z przykładowymi sytuacjami wymagającymi pomocy

Przebieg

- Terapeuta przedstawia sytuację, np. "zgubiłeś się w sklepie".
- Dziecko odgrywa scenkę proszenia dorosłego o pomoc.
- Wspólnie omawiają, co zadziałało dobrze, a co można poprawić.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Ważne ćwiczenie bezpieczeństwa i samodzielności

Wskazówka: To ćwiczenie ma bezpośrednie znaczenie dla bezpieczeństwa dziecka w sytuacjach codziennych.

Rozumienie sarkazmu i żartu w prostych sytuacjach

SARKAZM I ŻART

Wiek: 9-13 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie rozumienia niedosłownych, kontekstowych znaczeń wypowiedzi.

Materiały

- Krótkie scenki lub nagrania z przykładami żartu i sarkazmu

Przebieg

- Dziecko ogląda lub słucha krótkiej scenki.
- Określa, czy wypowiedź była żartem, sarkazmem, czy dosłowną informacją.
- Wyjaśnia, po czym to rozpoznało (ton głosu, mimika, kontekst).

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Szczególnie ważne dla dzieci z trudnościami w komunikacji społecznej

Wskazówka: Rozumienie sarkazmu jest jedną z ostatnich umiejętności pragmatycznych rozwijających się u dzieci.

Czytanie mimiki i mowy ciała

MIMIKA I MOWA CIAŁA

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności odczytywania niewerbalnych sygnałów komunikacyjnych.

Materiały

- Zdjęcia lub karty przedstawiające różne postawy ciała i miny

Przebieg

- Dziecko ogląda obrazek osoby w określonej postawie.
- Próbuje odgadnąć, co osoba czuje lub o czym myśli.
- Odgrywa podobną postawę ciała samodzielnie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Ważne dla rozwoju kompetencji społecznych

Wskazówka: Wiele informacji w komunikacji przekazywanych jest niewerbalnie - warto to świadomie ćwiczyć.

Odgrywanie ról w sklepie

SCENKA: W SKLEPIE

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie skryptu komunikacyjnego typowej sytuacji społecznej.

Materiały

- Zabawkowe produkty i pieniądze
- Improwizowana "kasa"

Przebieg

- Dziecko wciela się w rolę klienta lub sprzedawcy.
- Odgrywa pełną sekwencję: powitanie, prośbę, płatność, podziękowanie.
- Role się zamieniają, by dziecko poznało obie perspektywy.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne przygotowanie do samodzielnych zakupów

Wskazówka: Zabawy w role odwzorowujące codzienne sytuacje społeczne to jedna z najskuteczniejszych metod pracy nad pragmatyką.

Formułowanie komunikatu "Ja" zamiast oskarżeń

KOMUNIKAT JA

Wiek: 7-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie konstruktywnego wyrażania własnych potrzeb i emocji bez oskarżania innych.

Materiały

- Karty z przykładowymi sytuacjami konfliktowymi

Przebieg

- Terapeuta przedstawia sytuację, np. "kolega zabrał ci zabawkę".
- Dziecko formułuje komunikat typu "Ja czuję się... kiedy..." zamiast oskarżenia.
- Wspólnie ćwiczą kilka wariantów tej samej sytuacji.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Ważne narzędzie w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych

Wskazówka: Komunikat "Ja" to jedna z podstawowych technik komunikacji bez przemocy, wartą wprowadzenia jak najwcześniej.

Rozumienie perspektywy innej osoby

PERSPEKTYWA INNEJ OSOBY

Wiek: 6-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie teorii umysłu - zdolności rozumienia, że inni mogą myśleć i czuć inaczej.

Materiały

- Krótkie historyjki opisujące sytuacje społeczne

Przebieg

- Terapeuta czyta historyjkę o dwóch bohaterach w konflikcie.
- Dziecko opisuje sytuację z perspektywy każdego z bohaterów osobno.
- Wspólnie zastanawiają się, jak można było rozwiązać sytuację.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważne dla dzieci z trudnościami w empatii komunikacyjnej

Wskazówka: Zdolność przyjmowania cudzej perspektywy rozwija się stopniowo i wymaga regularnej, cierpliwej praktyki.

Zadawanie pytań wyjaśniających przy niezrozumieniu

PYTANIA WYJAŚNIAJĄCE

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie strategii radzenia sobie z niezrozumiałą wypowiedzią rozmówcy.

Materiały

- Celowo niejasne lub niepełne polecenia do przekazania dziecku

Przebieg

- Terapeuta wydaje celowo niejasne polecenie, np. "podaj mi to".
- Dziecko zamiast zgadywać, zadaje pytanie doprecyzowujące, np. "co dokładnie mam podać?".
- Terapeuta chwali za zadanie pytania zamiast błędnego domysłu.

Dla kogo

- Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- Ważna umiejętność funkcjonalna na co dzień

Wskazówka: Wiele dzieciom trudniej jest przyznać się do niezrozumienia niż spróbować zgadnąć - warto to jawnie chwalić.

Opowiadanie historii z perspektywy różnych bohaterów

HISTORIA Z RÓŻNYCH PERSPEKTYW

Wiek: 8-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie elastyczności narracyjnej i rozumienia wielu punktów widzenia.

Materiały

- Prosta historyjka z co najmniej dwoma bohaterami

Przebieg

- Dziecko opowiada historię z perspektywy pierwszego bohatera.
- Następnie opowiada tę samą historię z perspektywy drugiego bohatera.
- Porównuje, jak zmienia się opowieść w zależności od narratora.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie narracyjno-pragmatyczne

Wskazówka: To ćwiczenie świetnie łączy umiejętności narracyjne z rozwojem teorii umysłu.

Ćwiczenie kontaktu wzrokowego podczas rozmowy

KONTAKT WZROKOWY

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie komfortowego, naturalnego kontaktu wzrokowego w rozmowie.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - praca w parach

Przebieg

- Dziecko i terapeuta prowadzą krótką rozmowę, utrzymując kontakt wzrokowy.
- Terapeuta modeluje naturalne, niewymuszone spojrzenia, nie wpatrywanie się.
- Stopniowo wydłuża się czas trwania rozmowy.

Dla kogo

- Dzieci z trudnościami w utrzymywaniu kontaktu wzrokowego
- Praca indywidualna, bardzo delikatna i bez presji

Wskazówka: Nigdy nie zmuszaj dziecka do kontaktu wzrokowego - część dzieci, zwłaszcza w spektrum autyzmu, komunikuje się skuteczniej bez niego.

Rozpoznawanie sytuacji wymagających przeprosin

KIEDY PRZEPROSIĆ

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie świadomości społecznej dotyczącej sytuacji wymagających przeprosin.

Materiały

- Karty z sytuacjami społecznymi - część wymaga przeprosin, część nie

Przebieg

- Dziecko ogląda kartę z opisaną sytuacją.
- Decyduje, czy sytuacja wymaga przeprosin, i uzasadnia odpowiedź.
- Jeśli tak, formułuje przykładowe zdanie przeprasające.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Ważne dla budowania relacji rówieśniczych

Wskazówka: Warto pokazać dzieciom, że szczerze przeprosiny są oznaką siły, a nie słabości.

Dostosowanie stylu wypowiedzi do rozmówcy

STYL WYPOWIEDZI

Wiek: 8-12 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie elastyczności językowej w zależności od odbiorcy komunikatu.

Materiały

- Karty z różnymi odbiorcami (mały brat, nauczyciel, kolega)

Przebieg

- Dziecko formułuje tę samą prośbę do różnych odbiorców.
- Dostosowuje formę grzecznościową i słownictwo do sytuacji.
- Terapeuta omawia różnice w stylu każdej wypowiedzi.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie pragmatyczne

Wskazówka: Ta umiejętność jest kluczowa w komunikacji z osobami dorosłymi w kontekście formalnym, np. w szkole.

Ćwiczenie umiejętności czekania na swoją kolej w grze

CZEKANIE NA SWOJĄ KOLEJ

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie samokontroli i cierpliwości jako podstawy skutecznej komunikacji grupowej.

Materiały

- Dowolna prosta gra planszowa

Przebieg

- Grupa gra w grę wymagającą czekania na swoją kolej.
- Terapeuta wspiera dziecko w nazywaniu trudnych emocji podczas czekania.
- Chwali cierpliwe czekanie i przestrzeganie kolejności.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne ćwiczenie w naturalnym kontekście zabawy

Wskazówka: Umiejętność czekania na swoją kolej jest fundamentem udanej komunikacji grupowej w przedszkolu i szkole.

Rozmowa telefoniczna - podstawowy skrypt

ROZMOWA TELEFONICZNA

Wiek: 7-11 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie skryptu komunikacyjnego rozmowy telefonicznej, pozbawionej wsparcia mimiki i gestów.

Materiały

- Dwa telefony zabawkowe lub telefony wewnętrzne

Przebieg

- Dziecko i terapeuta prowadzą symulowaną rozmowę telefoniczną z osobnych pomieszczeń lub tyłem do siebie.
- Dziecko ćwiczy przedstawienie się, zadanie pytania i pożegnanie.
- Omawiają, czym rozmowa telefoniczna różni się od rozmowy twarzą w twarz.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważna umiejętność funkcjonalna

Wskazówka: Rozmowa telefoniczna jest trudniejsza niż rozmowa bezpośrednia, bo brakuje w niej mimiki i gestów wspierających.

Współpraca w parach nad wspólnym zadaniem

WSPÓŁPRACA W PARACH

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności negocjacji i komunikacji podczas wspólnego działania.

Materiały

- Zadanie wymagające współpracy, np. wspólne układanie puzzli

Przebieg

- Dwoje dzieci otrzymuje jedno zadanie do wspólnego wykonania.
- Muszą się komunikować, by ustalić podział pracy.
- Terapeuta obserwuje i wspiera w razie trudności komunikacyjnych.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne ćwiczenie w parach lub małych grupach

Wskazówka: Zadania wymagające prawdziwej współpracy uczą komunikacji skuteczniej niż izolowane ćwiczenia werbalne.

Wyrażanie niezgody w sposób akceptowalny społecznie

WYRAŻANIE NIEZGODY

Wiek: 6-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności asertywnego, ale grzecznego wyrażania odmiennego zdania.

Materiały

- Karty z sytuacjami wymagającymi wyrażenia niezgody

Przebieg

- Terapeuta przedstawia sytuację, np. "kolega chce grać w inną grę niż ty".
- Dziecko formułuje grzeczną, ale stanowczą odpowiedź wyrażającą swoje zdanie.
- Wspólnie oceniają, czy wypowiedź była jasna i uprzejma.

Dla kogo

- Starsze dzieci przedszkolne i szkolne
- Ważna umiejętność asertywności

Wskazówka: Wiele dzieci z trudnościami komunikacyjnymi albo w ogóle nie wyraża niezgody, albo robi to zbyt agresywnie - warto ćwiczyć złoty środek.

Zabawa w teatrzyk kukiełkowy

TEATRZYK KUKIEŁKOWY

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie ekspresji językowej i komunikacyjnej poprzez zabawę teatralną.

Materiały

- Pacynki lub kukiełki
- Prosty parawan (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko wybiera kukiełkę i nadaje jej charakter.
- Odgrywa krótką scenkę dialogową z terapeutą lub inną kukiełką.
- Po zabawie dzieci rozmawiają o tym, co czuły ich postacie.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Świetne narzędzie dla dzieci nieśmiałych w bezpośredniej rozmowie

Wskazówka: Zabawa przez pośrednika (kukiełkę) często ułatwia ekspresję dzieciom, które mają trudność z bezpośrednią komunikacją.

Rozpoznawanie sygnałów zakończenia rozmowy

KONIEC ROZMOWY

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, kiedy rozmowa dobiega końca.

Materiały

- Nagrania lub scenki przedstawiające zakończenie rozmowy

Przebieg

- Dziecko ogląda scenkę, w której jedna osoba sygnalizuje chęć zakończenia rozmowy.
- Wskazuje sygnały werbalne i niewerbalne świadczące o tym zamiarze.
- Ćwiczy odpowiednie, uprzejme pożegnanie.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważne dla dzieci mających trudność z zakończeniem rozmowy

Wskazówka: Rozpoznawanie subtelnych sygnałów zakończenia rozmowy to zaawansowana umiejętność pragmatyczna, wymagająca praktyki.

Rozumienie znaczenia gestów wskazujących

GESTY WSKAZUJĄCE

Wiek: 2-5 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie wspólnej uwagi i rozumienia gestu wskazywania jako narzędzia komunikacji.

Materiały

- Kilka atrakcyjnych zabawek rozłożonych w sali

Przebieg

- Terapeuta wskazuje palcem wybraną zabawkę, nie nazywając jej.
- Dziecko podąża wzrokiem za gestem i przynosi wskazany przedmiot.
- Role się odwracają - dziecko wskazuje, terapeuta reaguje.

Dla kogo

- Najmłodsze dzieci, w tym z opóźnionym rozwojem mowy
- Fundamentalna umiejętność przedjęzykowa

Wskazówka: Brak reakcji na gest wskazywania u małego dziecka to ważny sygnał do dalszej, pogłębionej diagnostyki.

Inicjowanie rozmowy z rówieśnikiem

INICJOWANIE ROZMOWY

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności samodzielnego rozpoczynania interakcji z inną osobą.

Materiały

- Karty z przykładowymi otwierającymi pytaniami lub zdaniami

Przebieg

- Dziecko poznaje kilka przykładowych sposobów rozpoczęcia rozmowy.
- Ćwiczy inicjowanie rozmowy z terapeutą w symulowanej sytuacji.
- Przenosi umiejętność do rzeczywistej sytuacji, np. podczas przerwy grupowej.

Dla kogo

- Dzieci z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych
- Praca indywidualna, następnie w grupie

Wskazówka: Gotowe, przećwiczone zdania startowe (np. "Czy mogę się przyłączyć?") znacznie ułatwiają dziecku pierwszy krok.

Rozpoznawanie właściwej głośności wypowiedzi do sytuacji

GŁOŚNOŚĆ DO SYTUACJI

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności dostosowania głośności głosu do kontekstu społecznego.

Materiały

- Karty z sytuacjami wymagającymi różnej głośności (biblioteka, plac zabaw)

Przebieg

- Dziecko ogląda kartę z sytuacją.
- Określa, jak głośno powinno mówić w danym miejscu.
- Demonstruje odpowiedni poziom głośności głosu.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Ważne dla dzieci mówiących zbyt głośno lub zbyt cicho

Wskazówka: Skala głośności (np. od 1 do 5) w formie wizualnej pomaga dziecku samodzielnie regulować głos.

Odgrywanie sytuacji "pożyczenie zabawki"

SCENKA: POŻYCZENIE ZABAWKI

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Ćwiczenie skryptu proszenia o pożyczenie przedmiotu i reagowania na odmowę.

Materiały

- Zabawki do odgrywania scenki

Przebieg

- Dziecko odgrywa scenkę proszenia kolegi o pożyczenie zabawki.
- Terapeuta modeluje różne reakcje - zgodę i odmowę.
- Dziecko ćwiczy odpowiednią reakcję na obie sytuacje.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Ważne dla codziennego funkcjonowania w grupie

Wskazówka: Ćwiczenie reakcji na odmowę jest równie ważne jak samo proszenie - obie umiejętności zapobiegają konfliktom.

Rozpoznawanie kłamstwa białego (grzecznościowego) i szkodliwego

BIAŁE KŁAMSTWO

Wiek: 9-13 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie zaawansowanego rozumienia niuansów społecznych związanych z prawdomównością.

Materiały

- Krótkie scenki lub historyjki z przykładami obu typów sytuacji

Przebieg

- Dziecko słucha przykładowej sytuacji, np. pochwalenie nieudanego prezentu.
- Ocenia, czy dana wypowiedź była nieszkodliwym gestem grzecznościowym, czy szkodliwym kłamstwem.
- Dyskutuje o konsekwencjach obu typów zachowań.

Dla kogo

- Starsze dzieci szkolne
- Zaawansowane ćwiczenie pragmatyczno-społeczne

Wskazówka: To złożone zagadnienie społeczne - podchodź do niego z cierpliwością, dostosowując przykłady do dojrzałości dziecka.

Ćwiczenie umiejętności komplementowania innych

KOMPLEMENTY

Wiek: 5-9 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie pozytywnej komunikacji społecznej poprzez wyrażanie szczerych komplementów.

Materiały

- Brak dodatkowych materiałów - praca w grupie lub w parach

Przebieg

- Każde dziecko mówi jeden szczery komplement do osoby obok.
- Osoba, która otrzymała komplement, uczy się go przyjąć i podziękować.
- Role się zmieniają, by każdy miał okazję dać i otrzymać komplement.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne
- Świetne ćwiczenie budujące atmosferę grupy

Wskazówka: Dzieci często mają trudność nie tylko z dawaniem, ale i przyjmowaniem komplementów - warto ćwiczyć obie strony.

Reagowanie na przerwanie wypowiedzi

PRZERYWANIE WYPOWIEDZI

Wiek: 6-10 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie asertywnych strategii radzenia sobie z przerywaniem w rozmowie.

Materiały

- Scenariusz rozmowy z celowym przerywaniem

Przebieg

- Terapeuta celowo przerywa dziecku podczas wypowiedzi.
- Dziecko ćwiczy grzeczną, ale stanowczą reakcję, np. "Chciałbym dokończyć".
- Omawiają, jak podobnie reagować w codziennych sytuacjach.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważna umiejętność asertywności komunikacyjnej

Wskazówka: Warto również ćwiczyć drugą stronę tej sytuacji - rozpoznawanie własnej tendencji do przerywania innym.

Rozumienie i stosowanie zwrotów grzecznościowych w różnych porach dnia

ZWROTY GRZECZNOŚCIOWE

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Utrwalenie podstawowych zwrotów grzecznościowych dostosowanych do pory dnia i sytuacji.

Materiały

- Karty z porami dnia i sytuacjami społecznymi

Przebieg

- Dziecko ogląda kartę przedstawiającą porę dnia lub sytuację.
- Podaje odpowiedni zwrot grzecznościowy (dzień dobry, dobranoc, przepraszam).
- Ćwiczenie powtarza się z różnymi sytuacjami społecznymi.

Dla kogo

- Dzieci przedszkolne
- Podstawowe ćwiczenie funkcjonalne

Wskazówka: Modeluj używanie zwrotów grzecznościowych własnym przykładem przez cały czas trwania zajęć.

Rozwiązywanie prostego konfliktu rówieśniczego metodą rozmowy

ROZWIĄZYWANIE KONFLIKTU

Wiek: 6-11 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez rozmowę zamiast eskalacji.

Materiały

- Karty z opisem prostych sytuacji konfliktowych

Przebieg

- Dwoje dzieci otrzymuje opis konfliktu (np. spór o zabawkę).
- Wspólnie, z pomocą terapeuty, szukają rozwiązania satysfakcjonującego obie strony.
- Podsumowują, jaki był kluczowy krok do rozwiązania sporu.

Dla kogo

- Dzieci w wieku szkolnym
- Ważna umiejętność życiowa

Wskazówka: Naucz dzieci prostego schematu: nazwij problem, wysłuchaj drugiej strony, zaproponuj rozwiązanie.

CZĘŚĆ

Część VI

KARTY PRACY TEMATYCZNE

40 gotowych kart pracy zorganizowanych wokół popularnych tematów zajęć: pory roku, zwierzęta, rodzina, emocje i inne.

Karta pracy: Pory roku - wiosna - nazywanie i opis

PORY ROKU - WIOSNA - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: pory roku - wiosna.

Materiały

- Karty obrazkowe: kwiat, deszcz, tęcza, pąk
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - wiosna - segregowanie i kategoryzacja

PORY ROKU - WIOSNA - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: pory roku - wiosna.

Materiały

- Karty obrazkowe: kwiat, deszcz, tęcza, pąk
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - wiosna - krótka historyjka

PORY ROKU - WIOSNA - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: pory roku - wiosna.

Materiały

- Karty obrazkowe: kwiat, deszcz, tęcza, pąk
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - wiosna - głoskowanie nazw

PORY ROKU - WIOSNA - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: kwiat, deszcz, tęcza, pąk
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - lato - nazywanie i opis

PORY ROKU - LATO - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: pory roku - lato.

Materiały

- Karty obrazkowe: słońce, plaża, lody, wakacje
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - lato - segregowanie i kategoryzacja

PORY ROKU - LATO - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: pory roku - lato.

Materiały

- Karty obrazkowe: słońce, plaża, lody, wakacje
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - lato - krótka historyjka

PORY ROKU - LATO - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: pory roku - lato.

Materiały

- Karty obrazkowe: słońce, plaża, lody, wakacje
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - lato - głoskowanie nazw

PORY ROKU - LATO - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: słońce, plaża, lody, wakacje
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - jesień - nazywanie i opis

PORY ROKU - JESIEŃ - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: pory roku - jesień.

Materiały

- Karty obrazkowe: liść, grzyb, parasol, kasztan
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - jesień - segregowanie i kategoryzacja

PORY ROKU - JESIEŃ - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: pory roku - jesień.

Materiały

- Karty obrazkowe: liść, grzyb, parasol, kasztan
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - jesień - krótka historyjka

PORY ROKU - JESIEŃ - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: pory roku - jesień.

Materiały

- Karty obrazkowe: liść, grzyb, parasol, kasztan
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - jesień - głoskowanie nazw

PORY ROKU - JESIEŃ - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: liść, grzyb, parasol, kasztan
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - zima - nazywanie i opis

PORY ROKU - ZIMA - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: pory roku - zima.

Materiały

- Karty obrazkowe: śnieg, bałwan, sanki, mróz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - zima - segregowanie i kategoryzacja

PORY ROKU - ZIMA - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: pory roku - zima.

Materiały

- Karty obrazkowe: śnieg, bałwan, sanki, mróz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - zima - krótka historyjka

PORY ROKU - ZIMA - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: pory roku - zima.

Materiały

- Karty obrazkowe: śnieg, bałwan, sanki, mróz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Pory roku - zima - głoskowanie nazw

PORY ROKU - ZIMA - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-7 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: śnieg, bałwan, sanki, mróz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-7 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zwierzęta domowe - nazywanie i opis

ZWIERZĘTA DOMOWE - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: zwierzęta domowe.

Materiały

- Karty obrazkowe: pies, kot, chomik, papuga
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zwierzęta domowe - segregowanie i kategoryzacja

ZWIERZĘTA DOMOWE - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: zwierzęta domowe.

Materiały

- Karty obrazkowe: pies, kot, chomik, papuga
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zwierzęta domowe - krótka historyjka

ZWIERZĘTA DOMOWE - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: zwierzęta domowe.

Materiały

- Karty obrazkowe: pies, kot, chomik, papuga
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zwierzęta domowe - głoskowanie nazw

ZWIERZĘTA DOMOWE - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: pies, kot, chomik, papuga
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Owoce - nazywanie i opis

OWOCE - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: owoce.

Materiały

- Karty obrazkowe: jabłko, banan, truskawka, gruszka
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Owoce - segregowanie i kategoryzacja

OWOCE - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: owoce.

Materiały

- Karty obrazkowe: jabłko, banan, truskawka, gruszka
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Owoce - krótka historyjka

OWOCE - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: owoce.

Materiały

- Karty obrazkowe: jabłko, banan, truskawka, gruszka
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Owoce - głoskowanie nazw

OWOCE - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: jabłko, banan, truskawka, gruszka
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Warzywa - nazywanie i opis

WARZYWA - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: warzywa.

Materiały

- Karty obrazkowe: marchewka, pomidor, ogórek, kapusta
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Warzywa - segregowanie i kategoryzacja

WARZYWA - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: warzywa.

Materiały

- Karty obrazkowe: marchewka, pomidor, ogórek, kapusta
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Warzywa - krótka historyjka

WARZYWA - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: warzywa.

Materiały

- Karty obrazkowe: marchewka, pomidor, ogórek, kapusta
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Warzywa - głoskowanie nazw

WARZYWA - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: marchewka, pomidor, ogórek, kapusta
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Rodzina - nazywanie i opis

RODZINA - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: rodzina.

Materiały

- Karty obrazkowe: mama, tata, babcia, dziadek
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Rodzina - segregowanie i kategoryzacja

RODZINA - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: rodzina.

Materiały

- Karty obrazkowe: mama, tata, babcia, dziadek
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Rodzina - krótka historyjka

RODZINA - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: rodzina.

Materiały

- Karty obrazkowe: mama, tata, babcia, dziadek
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Rodzina - głoskowanie nazw

RODZINA - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 3-6 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: mama, tata, babcia, dziadek
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 3-6 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Emocje - nazywanie i opis

EMOCJE - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: emocje.

Materiały

- Karty obrazkowe: radość, smutek, złość, strach
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Emocje - segregowanie i kategoryzacja

EMOCJE - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: emocje.

Materiały

- Karty obrazkowe: radość, smutek, złość, strach
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Emocje - krótka historyjka

EMOCJE - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: emocje.

Materiały

- Karty obrazkowe: radość, smutek, złość, strach
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Emocje - głoskowanie nazw

EMOCJE - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: radość, smutek, złość, strach
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zawody - nazywanie i opis

ZAWODY - NAZYWANIE I OPIS

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Wzbogacanie słownictwa czynnego związanego z tematem: zawody.

Materiały

- Karty obrazkowe: lekarz, strażak, nauczyciel, kucharz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda karty obrazkowe i nazywa każdy przedstawiony element.
- Opisuje wybrany element - kolor, wielkość, do czego służy.
- Układa proste zdanie z użyciem nazwanego słowa.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zawody - segregowanie i kategoryzacja

ZAWODY - SEGREGOWANIE I KATEGORYZACJA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie umiejętności grupowania pojęć w ramach tematu: zawody.

Materiały

- Karty obrazkowe: lekarz, strażak, nauczyciel, kucharz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko sortuje obrazki związane z tematem według wskazanej cechy.
- Uzasadnia, dlaczego dany element pasuje do danej grupy.
- Dodaje własny przykład pasujący do kategorii.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zawody - krótka historyjka

ZAWODY - KRÓTKA HISTORYJKA

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Rozwijanie narracji i słownictwa tematycznego związanego z tematem: zawody.

Materiały

- Karty obrazkowe: lekarz, strażak, nauczyciel, kucharz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko ogląda zestaw obrazków tematycznych.
- Układa z nich krótką historyjkę, wykorzystując poznane słownictwo.
- Opowiada historyjkę na głos, dbając o poprawność zdań.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Karta pracy: Zawody - głoskowanie nazw

ZAWODY - GŁOSKOWANIE NAZW

Wiek: 4-8 lat

Cel ćwiczenia

- Połączenie utrwalania słownictwa tematycznego z analizą i syntezą głoskową.

Materiały

- Karty obrazkowe: lekarz, strażak, nauczyciel, kucharz
- Kredki (opcjonalnie)

Przebieg

- Dziecko nazywa obrazek związany z tematem.
- Dzieli nazwę na głoski lub sylaby.
- Zapisuje lub układa liczbę odpowiadającą liczbie głosek/sylab.

Dla kogo

- Dzieci w wieku 4-8 lat
- Praca indywidualna lub grupowa

Wskazówka: Karty tematyczne można łączyć z porą roku lub aktualnymi wydarzeniami, by zwiększyć zaangażowanie dziecka.

Podsumowanie

Powyższe 247 technik i ćwiczeń obejmuje kluczowe obszary terapii logopedycznej dzieci: artykulację, język, świadomość fonologiczną, uwagę słuchową oraz komunikację społeczną. Celem zbioru jest ułatwienie codziennej pracy terapeutycznej oraz dostarczenie gotowych, sprawdzonych pomysłów na zajęcia.

Regularne łączenie różnych obszarów pracy - artykulacji, języka, fonologii, uwagi słuchowej i komunikacji - daje najlepsze efekty terapeutyczne i wspiera całościowy rozwój dziecka.

- Dostosowuj tempo i trudność technik do indywidualnych możliwości dziecka.
- Łącz techniki z różnych części zbioru w ramach jednej sesji terapeutycznej.
- Chwal dziecko za wysiłek i zaangażowanie, nie tylko za idealny efekt końcowy.